

Veto

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 17, 1990-1991, NUMMER 10, MAANDAG 26 NOVEMBER 1990

Kotklachten?

Een kijkje door je sleutelgat

Meer dan 18.000 KUL-of Hobu-studenten zitten op kot in Leuven. Mogelijk wonen ze in een droom van een optrekje, met een lief in hetzelfde huis en op de kamer douche en wc. Voor hetzelfde geld echter word je geterroriseerd door je kotmadam en speelt je bovenbuur jachthoorn. Niet alle studentenkamers zijn dus 'modelkamers'. Hiernaast doen zich ook op makro-nivo een aantal nieuwe, opmerkelijke verschijnselen voor op de Leuvense kamermarkt: de prijzen swingen de pan uit, er is een tekort aan kamers, een aantal grote en dure huiseigenaren werken samen. Daarom stelt Sociale Raad een eerste onderzoek in naar het kotleven van de student. De resultaten hiervan zouden dan gepubliceerd worden in de vorm van een boekje - kwatongen spreken van een zwartboek.

De gedachte om zo'n onderzoek te doen is niet nieuw. Reeds eind jaren zeventig en begin jaren tachtig werden door Sociale Raad twee zwartboeken samengesteld. Dat laatste bestond uit twee delen. Het eerste deel behandelde een aantal problemenhuizen, die via een enquête waren opgespoord, terwijl het tweede praktische inlichtingen en tips gaf bij het zoeken van een kot. Het werk ademde wel de sfeer van die tamelijk woeste tijden. Bij de rubriek 'kraken' vond je bijvoorbeeld de aanbeveling om als je dan toch een huis kraakt, je er best aan doet één van de universiteit zelf te nemen. Via het medebeheer hadden de studentenorganisaties immers nog weinig zeggenschap over de manier waarop de krakers zouden aangepakt worden, wat in de privee natuurlijk niet het geval was.

De situatie van grote leegstand en kraken is nu niet meer echt aktueel in Leuven, maar er is weinig goeds voor in de plaats gekomen. Sociale Raad wil hieraan iets proberen te verhelpen. De eerste vereiste om hiermee te beginnen is het vergaren van informatie over zoveel mogelijk kamers, liefst zo gedetailleerd mogelijk. Daarom begonnen de kringen eind vorige week met het verspreiden van de "evaluatiefiche studentenhuisvesting". Twee kantjes papier gevuld met

het hoe en het waarom van het project en vooral veel vragen. Over de huurprijs, het kontrakt, de kotbaas en de veiligheid op kot. De bedoeling is dat de ingevulde formulieren zo snel mogelijk terug belanden bij de werkgroep, waar men zal trachten om een grondige analyse te maken van de gegevens.

Verder zal Sociale Raad ook actief onderzoek en studiewerk verrichten rond een aantal zaken die de kamermarkt in Leuven danig beïnvloeden. Het fenomeen 'Coenen', eigenaar van vele huizen met zeer dure kamers, begint school te maken. Verder zien we dat er steeds meer aandacht komt van grote immobiliëngroepen voor de kamermarkt. Zij investeren fors in studentenkamers om op termijn goed geld te verdienen. Zo te zien is er steeds minder sprake van de partikulier die een paar leegstaande kamers in zijn huis verhuurt.

Het Zwartboek zal ook aandacht besteden aan het huidige kamertekort. Hier wordt ook de vraag gesteld naar de rol van de KU Leuven. Moet zij zorgen dat het kameraanbod voor haar studenten groot genoeg is, zodat iedereen een betaalbare kamer kan vinden? Of beperkt de rol van de universiteit zich enkel tot het verstrekken van gesubsidiëerde

vervolg op p. 6 >

Committionees, in deze rechtsboven binden wij definitief de strijd aan met de volksvreemde artikels die nu al zeventien jaargangen deze kolommen teisteren. U denkt dat Veto pluralistisch is? Ha! Wat lezen wij daar op pag. 5? "Castro zal ongetwijfeld de geschiedenis ingaan, niet alleen als één van de grootste revolutionairen, maar ook als een geweldig sappig en bevattelijk redenaar." Komkom, zoiets gaat toch al te ver voor

Ons, conservatieven. Om dit getater de dogmatisch-marxistische mond te snoeren, zullen wij deze rechts(boven) systematisch uitbreiden. En waarmee kunnen wij beter beginnen dan met het verheerlijken op p. 3 van onze Heel-Nederduytschen broeders in Zuid-Afrika. "Uit die diepte van ons see", zingen de Transvaalse boeren. In die diepte van hun see moesten ze de Kaffers smijten, Mandela en De Klerk op kop, samen met hun Sarie Mareis, vastgebonden op een seepkissie, dan

Zouden die zwarten hun gore bek niet meer opentrekken. Hoewel, we geven het toe, er zijn blanke deernen die op dezelfde bladzij samenkruijen in een zelfhulpgroep voor negerhatende Nieuw-Hegerereformeerde Boerenvrouwen. Enkelen onder hen hokken iedere week samen om te tateren over hun Meer dan Middelmattige Borsten (ook een zelfhulpgroep), hun echtgenoten uit Oranje-Vrijstaat over hun Af en toe Jeukende Voorhuid (een zeer selekte praatgroep), maar

Dat komt ervan als er geen morele principes meer zijn. Die voorhuid speelt prof. Theo overigens ernstig problemen bij het Waeteren. Pijnlijk, maar Theo's moraliteit trekt niemand in twijfel. Theo - de nieuwe Diogenes - woont in een krat, eet niet, drinkt alleen bier recht van de tapkraan (de asceet smeeft zijn glas aan scherven), en toch werd Theo's koersfietis gepikt. Een commilito (Wilhelm? Barth?) wil Flandriën worden, benkend van Parijs naar Roobaas. Vlaenderen die Leu, nondedzjeu!!

WOEST - Reeds lang wordt gewerkt aan een nieuw dekreet over het universitaire onderwijs. In die discussie hebben de studenten geen inspraak. In de ontwerp teksten krijgen ze nauwelijks inzage. Via de pers verneemt de studentenbeweging met mondjesmaat de plannen van de minister: eerst was er de klucht van de universitaire eksphantie, nu wil men een studiepuntenselsel invoeren. Nochtans zijn er gezaghebbende studies van onderwijs-eksperits - zoals het Rapport Universitaire Opleiding en Vorming, de nota Roossens, één van de basisstudies voor de invoering van het Plan Dillemans - die voorgoed komaf maken met de gepretendeerde voordelen van een studiepuntenselsel. Bovendien hoorden de studenten

vorige week op de radio dat er gewerkt wordt aan een oriënteringseksamen, de eerste stap naar ingangseksamen en numerus clausus.

Vanaf deze week lanceert Loko een petitie. De studenten zullen geraadpleegd worden over de hele problematiek. Volgende donderdag zijn er in alle fakulteiten ludieke akties gepland: Kanonika houdt een gebedswake om het verstand van de minister terug te vinden, L&W draagt het dekreet ten grave, Medika speelt vogelprik, Wina verkoopt marsepein, het kan niet op. Volgende week wordt het ernst: dan moeten de studenten massaal de straat opkomen. Het kan niet altijd ludiek en studentikoos zijn. □

Janet en Kwasi nog niet bij elkaar

Staatsveiligheid mishandelt vastgebonden vrouw

Sinds een aantal weken voert het komitee Janet en Kwasi moeten blijven aktie in het Leuvense voor de Ghanese vluchtelingen Janet Sakyi en haar zoonje Kwasi. Janet werd een aantal weken geleden als ongewenste vluchtlinge terug op het vliegtuig naar Ghana gezet. Kwasi leefde sindsdien ondergedoken en kon niet meer naar school. De akties van het steunkomitee lijken nu hun eerste vruchten af te werpen. De uitgebreide aandacht in de media, onder andere voor het optreden van de Leuvense politie tegen aktievoerende kinderen van Kwasi's school, zal daar wel niet vreemd aan zijn. Burgemeester Vansina, die met de hele zaak duidelijk veeveeld zit maar weigert het politieoptreden te veroordelen, heeft nu stappen ondernomen om een verblijfsvergunning voor Kwasi te laten toekennen.

negenjarige Kwasi werd dan ook gezocht en leefde een tijdlang ondergedoken, in het ongewisse over zijn toekomst en over het lot van zijn moeder.

Sinds het moment van de arrestatie van Janet Sakyi is er, eerst door de familie Vanderleyden, het opvanggezin van Kwasi, later ook door sympathisanten, aktie gevoerd voor de vrijlating van Janet en voor een verblijfsvergunning voor Janet en Kwasi. Het heeft echter niet mogen baten, nog voor men Kwasi had kunnen vinden, werd Janet op het vliegtuig gezet. Zelf doet ze het verhaal van haar repatriëring in een brief aan de familie Vanderleyden.

Mishandeling

Het verslag dat Janet doet van haar terugreis is bij momenten hallucinant. Het illustreert op een schrijnende wijze hoe de uitzonderingsrechtspraak ten opzichte van vluchtelingen indruist tegen de mensenrechten, en kan ontwaarden in een volslagen gebrek aan respect voor de menselijke waardigheid. Janet vertelt in haar brief hoe ze aan handen en voeten gebonden en onder eskorte van twee rijkswachters op het vliegtuig gezet werd, waar ze een prop in de mond geduwd kreeg om te beletten dat ze om hulp zou kunnen roepen. Nog voor het vliegtuig opsteg werd ze door vier mannen vastgehouden, uitgescholden en bij de haren getrokken. Andere passagiers die tussenbeide wilden komen,

vervolg op p. 2 >

GASTHUIS - Studenten worden heuse para-kommando's tijdens de Grote Prijs Gasthuisberg. Stoere bincken, daar op p. 6.

LEZERS
BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studie)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

D'Hondt

Open brief aan Koninklijk Kommissaris Paula D'Hondt

Van bij het begin van Uw opdracht reeds, maar met steeds meer verbazing, volgen wij uw werk i.v.m. de migrantenzaken en migrantenbeleid. U bent er namelijk in geslaagd door te stoten tot de kern van de problematiek. U durft het zichtbaar ook aan om de konsekventies te trekken uit de inzichten die werden ontwikkeld doorheen het geleverde (studie)werk.

Wij willen U alvast bedanken voor de moed die U opbrengt om de vinger op de wonde te leggen: de onwil of ongeïnteresseerdheid m.b.t. de problematiek, bij de verantwoordelijke politici; de structurele hindernissen op de weg naar een bevredigende oplossing; het misbruik dat door sommige politici en/of organisaties (het Vlaams Blok) gemaakt wordt van de verwarving, onwetendheid en/of frustratie bij een deel van de bevolking m.b.t. deze zaak; het electoraal denken binnen het Belgische, nationale én plaatselijke politieke bedrijf.

Wij hopen dat U deze moed zal blijven opbrengen en Uw invloed als Koninklijk Kommissaris zal blijven aanwenden om de bevoegde instanties tot het nemen van positieve stappen in deze kwestie aan te zetten.

Jaak Perquy
Graffiti Jeugdinstinct vzw

Boete

Heeft Alma geld tekort, dan hebben de Leuvense universitaire bibliotheken een prachtig systeem bedacht om een eventueel gelidgebrek snel in te dekken. Ik ontleende onlangs een boek in één van de filialen van de centrale bibliotheek, ik verloor de uitleentermijn uit het oog. Drie weken later ging ik met mijn boek terug, vast overtuigd dat ik één week boete te betalen had. Wat bleek? Ik hoefde helemaal geen boete te betalen. De computer signaleerde wel dat de uitleentermijn overschreden was maar eiste geen geld. Een vervroegd Sinterklaasgeschenk, dacht ik.

Nu, twee weken later, ontleen ik een werk uit de Centrale Bibliotheek en laat terloops mijn computergegevens checken. De bediende maakt er me attent op dat ik nog 80 fr dien te betalen. Ik leg hem de situatie uit en zeg dat ik dat eerste boek heb laten verlenen zonder dat daar toen van enige boete sprake was. De man stelde dat de fout lag bij de verantwoordelijke van het filiaal. Nu weet ik zeker dat de computer ginds van niets gebaarde. Vermeldenswaard is nog dat net voor mij een 'professor', zo zei de bediende, met hetzelfde probleem had. Ik ben dus niet de enige.

Je zou hiervoor een schuldige kunnen zoeken maar dat helpt ons niets. Zeker is dat het computersysteem van de bibliotheek meer dan schoonheidsfoutjes vertoont die, volgens mij, best zo snel mogelijk uit de wereld worden gehaald.

Koen Matthijs

Fietsendiefstallen in Leuven

Tateren met
Vander Waeteren

Dat in Leuven jaarlijks duizenden fietsen van eigenaar wisselen is bekend. Ongeveer drieduizend ongelukkige studenten geven de diefstal van hun fiets aan bij de politie. Wanneer je daarbij de niet aangegeven diefstallen telt, kom je tot een indrukwekkend aantal gestolen fietsen. De fietsendiefstal behoort tot de folklore van het studentenleven, zeggen sommigen. Vele studenten pikken op hun beurt gewoon een andere fiets, en zo zou iedereen gesteld zijn. Theo Vander Waeteren (Toegepaste Wetenschappen) is het daar niet mee eens. Op zijn initiatief werd aan het begin van dit akademiejaar de 'Werkgroep fietsendiefstallen' opgericht binnen de Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS). De werkgroep heeft als doel enerzijds een grotere beveiliging van de studentenfietsen en anderzijds de morele 'bijsturing' van de potentiële daders. Wat dat ook mag betekenen.

In de werkgroep zeten, naast prof. Vander Waeteren, een aantal mensen van Studentenvoorzieningen, twee studentenafgevaardigden van Sociale Raad en een politie-inspecteur. De politie zou normaal goed op de hoogte moeten zijn van het aantal fietsendiefstallen omdat bij hen de diefstal moet worden aangegeven. De meeste studenten zien daar echter de zin niet in omdat de politie zelf zou aanraden van gewoon een andere fiets weg te nemen. Maar dit veelgehoord vooroordeel is volgens inspecteur Nicolaes volkomen uit de lucht gegrepen.

Spons

Uit de afgiften van afgelopen jaar blijkt dat het station, vooral voor en na het weekeinde een uitverkoren plaats is voor fietsendieven. Ook de omgeving van kampus Arenberg en aula de Somer zouden niet fietsveilig zijn. Fietsen die lang op eenzelfde plaats blijven staan (zo'n duizendtal per jaar) worden door de politie zelf opgeladen en naar Hever-

lee gebracht. Zo heeft de directie van de peda Thomas Morus met de politie afgesproken om alle achtergelaten fietsen te komen wachhalen. Het blijkt trouwens dat weinig eigenaars achteraf bij de politie komen informeren naar hun verdwenen fiets.

Fietsendiefstal kan bestraft worden met gevangenis. De kans dat men bestraft wordt is echter zeer klein. Sinds de afschaffing van de fietsplaat wordt de fiets beschouwd als 'ongedifferentieerd voorwerp'. Het is dan ook zeer moeilijk voor de politie om controles uit te voeren of om gevonden fietsen terug te bezorgen. Daarom heeft ze onlangs een machine aangekocht om fietsen te merken. Elke woensdagavond kan men in Heverlee zijn fiets laten merken, maar er komt zeer weinig respons op dit initiatief van de politie. De werkgroep stelde voor dat ook de universiteit zich een merkmaschine zou aanschaffen en in samenwerking met de peda's en de kerken zoveel mogelijk fietsen zou laten merken.

De studenten hadden wel hun bedenkingen bij de haalbaarheid van dit opzet. Volgens hen is zo'n merkcampagne pas

efficiënt als iedereen in Leuven op een gemerkte fiets rondrijdt. Het duurt ongeveer twee jaar vooraleer alle fietsen gemerkt zijn. De politie zou een grondige controle moeten doorvoeren zodat de kans om betrap te worden verhoogt en de verleiding om te stelen afneemt. De werkgroep besloot om over het probleem van de fietsendiefstal een brochure uit te brengen. Tevens treft de werkgroep voorbereidingen tot een grote 'merk'hapening', waarbij entertainment en sponsors zouden moeten zorgen dat de studenten hun fietsen laten merken. De streefdatum voor deze 'hapening' is oktober '91.

Turks

Op het eerste zicht schijnen heel wat studenten niet echt zwaar aan een fietsendiefstal te tillen. Het wederzijds pikken van fietsen is een geliefde sport aan deze universiteit. Voorzitter Vander Waeteren is erg bezorgd om wat hij "de morele verloering" van de huidige studentengeneratie noemt. Vorig jaar hield hij bij de kandidatuurstudenten: burgerlijk ingenieur en enquête-eigen-stijl op het fenomeen van de fietsendiefstal. Van de 260 ondervraagde studenten werden in 2 jaar tijd 229 fietsen gestolen. Zijn hadden ze in die periode 166 fietsen gepikt. 60% van de diefstallen gebeurde met de bedoeling de fiets definitief te houden. 40% stal de fiets voor occasioneel gebruik en liet hem daarna gewoon ergens staan.

Als gevraagd werd of ze ooit een fiets zouden stelen, beantwoordde slechts 38% deze vraag negatief. Dit staat in schril contrast met de 11% studenten die grootmoedig bekenden reeds vijf of meer fietsen gepikt te hebben. Nochtans werd op de vraag of het ontvoeren van een fiets al dan niet diefstal was door 90% van de ondervraagde studenten positief geantwoord. Blijkbaar loopt er ergens iets fout bij het omzetten van theorie naar praktijk, of heeft de morele verloering inderdaad de zielen van de burgerlijk ingenieurs aangetast. De jeugd van tegenwoordig...

Kris Hendrickx

Kwasi

← vervolg van p.1

werden aangemaand zich niet te moeien. Een Nigeriaan die aanbod zich om de vrouw te bekomen werd zelfs om zijn papieren gevraagd. Pas toen het vliegtuig al een hele tijd opgestegen was werden de touwen om haar polsen losgesneden. Ze waren te sterk vastgesnoerd om ze gewoon los te knopen.

Aangekomen in Nigeria moest Janet op eigen houtje én eigen kosten verder naar Ghana. Geld had ze echter niet meer. Dat had ze naar eigen zeggen, samen met haar tas aan de Belgische politie moeten overhandigen. Toen ze haar tas terugkreeg zat het geld er niet meer in. Tenslotte is Janet op kosten van een bereidwillige passagier in Ghana geraakt. Janet vertelt verder in haar brief dat de politie haar verteld hadden dat

Kwasi gearresteerd was. Om contact met haar zoon op te nemen moest ze schrijven naar een mevrouw Boon op het Ministerie van Justitie, De Meetsquare, 1040 Brussel. Ze kon ook bellen op het nummer 02/513.94.00. Adres en telefoonnummer blijken merkwaardig genoeg die van de Staatsveiligheid te zijn.

Ondertussen werd er wordt er in Leuven verder actie gevoerd. De meest directe eis van de aktievoerders was dat Kwasi een verblijfsvergunning zou krijgen, zodat de jongen terug naar school zou kunnen en geen al te grote achterstand zou oplopen. De petitie telt momenteel reeds tweeduizend handtekeningen. Na de recente akties van het komitee, met de steun van ouders en leraren van SKLO en SBLO in Heverlee, waar Kwasi school loopt, heeft burgemeester Vansina afgelopen week in een verklaring bekend gemaakt dat hij bij de bevoegde ministerieel diensten een aanvraag heeft ingediend tot het beko-

men van een wettelijke verblijfsvergunning voor Kwasi. Bovendien schrijft Vansina: "In afwachting van een definitieve beslissing van de Minister, vraagt ondergetekende aan de politiediensten en de rijkswacht geen maatregelen te treffen t.a.v. deze jongen en hem ongemoeid school te laten lopen." Sinds donderdag gaat Kwasi dan ook terug naar school. Zijn schoolkameraadjes hadden ter verwelkoming zijn bank versierd en volgestopt met fruit als kadootje.

Vansina lijkt zich zelfs verder te willen engageren in de vluchtelingenproblematiek. Op de gemeenteraadzitting van maandag 12 november pleitte hij voor een aanpassing van de wetgeving op de vreemdelingen. Tegelijkertijd nam hij wel de Leuvense politie in bescherming tegen de kritiek naar aanleiding van het optreden in de lagere school in Heverlee. Er is weinig reden om aan te nemen dat er momenteel een meerderheid zou kunnen gevonden worden om de huidige wetgeving op de vreemdelingen te wijzigen. Men heeft intendeel de indruk dat al wie zich met de problematiek inlaat van overheidswege eerder ontmoedigd en geïntimideerd wordt.

Afgelopen week liet de burgemeester aan de familie Vanderleyden weten dat men voor het uitreken van een verblijfsvergunning op het ministerie van Justitie onder andere een dokument opvraagt, waaruit moet blijken dat de vader van Kwasi het hoederecht heeft gekregen. Bij de echtscheiding van Kwasi's ouders is er echter nooit uitspraak gedaan over het hoederecht. Tijdens de uitwijzingsprocedure ging men er overigens telkens van uit dat het hoederecht aan de moeder was toegewezen. Op die manier wilde men niet in rekening brengen dat Kwasi hier een legaal verblijvende vader heeft. Nu wil men de zaken kennelijk om draaien. Om hier te kunnen blijven zou Kwasi nu zijn moeder moeten laten vallen. Het aktiekomitee weigert zich daar echter bij neer te leggen en eist dat Kwasi en zijn moeder hier terug herengedworden.

Die eis komt ook terug in een Open

Brief van leerkrachten van de Leuvense scholen. Zij verzetten zich tegen het politieoptreden in de school in Heverlee, en tegen de uitlating van de Leuvense politie dat een school zich niet moet moeien met vluchtelingen. Leerkrachten en ouders stellen daarentegen dat het belangrijk is kinderen te leren opkomen voor de rechten van hun medemens. Zij pleiten bovendien voor het opnemen van een vak anti-racistische opvoeding in het onderwijspakket.

Het geval van de familie Sakyi lijkt inderdaad uit te draaien op een principiële krachtmeting over het recht om je solidariteit te betuigen met je - zwarte en minder fortuinlijke - medemens. Het intimerende optreden tegen schoolkinderen en aktievoerders en de uitlatingen van de burgemeester "dat het nu maar eens uit moet zijn met dat politieke gedoe" wijzen op de groeiende onvrede met solidariteitsakties.

Veelbetekend is alleszins de recente uitspraak in het proces tegen Annelies Van Look. Hij was vorig jaar betrokken bij de arrestatie - al dan niet op de universiteitskampus - van een vluchteling, en verzette zich daartegen. Zij werd nu door een Leuvense magistrat veroordeeld tot 14 dagen voorwaardelijke gevangenisstraf en 25.000 fr boete wegens weerspanningheid. Annelies Van Look gaat tegen die uitspraak in beroep.

Stef Wauters

Veto, en de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, bieden hun deelneming aan aan de familie, vrienden en medestudenten van

Kathleen Van Lerberghe
studente 4e dok Geneeskunde

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 17
nr. 10
26 november '90

Ver. uitg. Stef Wauters,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredakteur: Koen Hendrickx
Redaktiesekretaris: Stef Wauters
Redaktie: Luc Janssens,
Walter Pauli, Jan Van der Linden
Doka: Hielke Grootendorst,
Renaat Schrooten
Tekeningen: Arnulph, Nix
Layout en vormgeving:
Dirk Koelke, Krista De Mey,
Leen Eelen, Koen Hendrickx,
Huub Hysse, Luc Janssens,
Mieke Janssens, Erik Paredis,
Walter Pauli, Jan Van der Linden,
Ria Vandermaesen, Stef Wauters
Medewerkers:
Dirk Koelke, Pieter De Gryse,
Filip De Keukeleere, Paul Demets,
Pieter Ghijsels, Kris Hendrickx,
Huub Huyse, Hilde Lenie, Marij
Preneel, Ria Vandermaesen,
Nicolaas Vermandel
Eindredactie:
Krista De Mey en Walter Pauli

Zetwerk en publiciteit
Alafast Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotaput Brussel
Oplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.;
niet-studenten: 300 fr.; steun
vanaf 600 fr.; over te schrijven op
rek. nr. 001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Voor de negenjarige Kwasi lijkt de toestand in orde te komen: burgemeester Vansina is bezig zijn toestand te 'normaliseren'. Voor zijn moeder Janet loopt het nog steeds grondig fout. Ze is momenteel - na een aantal mishandelingen door de Belgische Staatsveiligheid - in Ghana aangekomen. Het aktiekomitee Janet en Kwasi houdt vol. Janet is immers reeds 33 dagen uitgewezen, en nog steeds niet terug. (Foto Hielke Grootendorst)

Alternatieve verzorging
bij Trefpunt Zelfhulp

Koffieklets als therapie

Op 22 en 23 november ging in Gent het Nationaal Welzijnscongres door. Tot de geselecteerde organisaties behoorden ondermeer het Trefpunt Zelfhulp en enkele zelfhulpgroepen. Deze aanwezigheid is de erkenning van de specifieke hulpverlening die deze groepen geven. Zij bieden immers een tegenwicht aan de technologische en gespecialiseerde gezondheids- en welzijnszorg door de klemtom te leggen op de psycho-sociale aspecten van ziekten en aandoeningen. Niet deze aspecten worden wel eens verwaarloosd binnen de professionele zorgverlening. Om wegwijst te geraken in het circuit van de zelfhulpgroepen loop je best langs op het Trefpunt Zelfhulp in de Van Evenstraat 2c, vlak bij Alma 2. Het Trefpunt coördineert en ondersteunt de zowat duizendtweehonderd zelfhulpgroepen die Vlaanderen rijk is. Alle gedwongen of bewust alleenstaande vrouwen, ouders van hyperkinetische kinderen, mannen die van hun macho-ïmago afwiltten of sportkotters die willen en moeten zwemmen (maar zich niet in badpak durven vertonen) kunnen ginds terecht.

De werking van Trefpunt Zelfhulp startte in 1982. Op vraag van de toenmalige minister van welzijnsbeleid Rika Steyaert liep toen een onderzoek naar het groeiende fenomeen van de zelfhulpgroepen. Om die organisaties in kaart te brengen, werden berichten in de krant geplaatst met de vraag contact op te nemen met het departement medische sociologie van de KU Leuven. Een aantal mensen-met-problemen vond dit een unieke gelegenheid om te weten waar zij met hun problemen terecht konden. Vermits dit aantal hulpzoekers bleef groeien, werd vanuit de KU Leuven het Trefpunt Zelfhulp opgericht. Het centrum telt op dit moment vijf medewerkers. Zij verwijzen mensen door naar de zelfhulpgroep waar hun eigen probleem het meest adequaat opgevangen wordt, en ondersteunen de bestaande groepen. Dit team begeleidt ook mensen die een zelfhulpgroep willen starten, en verricht tenslotte ook wetenschappelijk onderzoek. Zelf richt het Trefpunt Zelfhulp echter geen eigen zelfhulpgroepen op.

Blind

De opkomst van zelfhulpgroepen hangt samen met een aantal maatschappelijke fenomenen. Het traditionele ka-

kan je nodige materialen en hulpmiddelen vinden. Zelfhulpgroepen kunnen ook directe dienstverlening verschaffen. Sommige groepen zorgen voor huishoudelijke hulp, of leren de leden 'zelfzorg' aan, zoals diabetespatiënten zelf insuline leren inspuiten. Zij verzorgen ook contacten met de buitenwereld, zoals kanterpatiënten die gezamenlijk naar buiten treden via een affichecampagne. Zelfhulpgroepen verdedigen verder vaak hun belangen naar de overheid toe.

Bovendien lijkt het erop dat niet iedereen in de zelfhulp terecht komt. Zelfhulp richt zich nochtans niet tot een bepaalde klasse. Toch lijkt het een fenomeen voor de middenklasse. In sommige groepen veronderstelt men dat je verbaal mondig en geëmancipeerd bent. Welnu, deze kenmerken vindt men doorgaans niet in de lagere sociale klassen. Men vindt dan ook weinig arbeiders binnen de zelfhulp. Een andere hypothese is dat in sommige arbeiders-

buurten de burenhulp en contacten nog intens zijn. Buren lopen gemakkelijk bij elkaar binnen en vinden op deze manier gelegenheid om over hun problemen te praten. Ook de hogere klasse blijft achterwege in de zelfhulp. Wanneer men eenmaal een bepaalde status bereikt heeft, wordt men niet geacht nog problemen te hebben of ermee naar buiten te treden.

Alhoewel zelfhulp een goede en goedkope manier lijkt om een tegenwicht te bieden aan de over-geotechnologiseerde en ontmenselijke geneeskunde, zijn er binnen de groepen zelf ook wel problemen. De troef van zelfhulpgroepen is hun ervaringsdeskundigheid. Men werkt met vrijwilligers die het zelf meegemaakt hebben. Wanneer deze activiteiten uitgeput zijn, komt de continuïteit en deskundigheid in het gedrang en vallen bepaalde groepen uit elkaar. Vanuit het Trefpunt Zelfhulp biedt men hulp aan bepaalde groepen die problemen hebben. Dit gebeurt wanneer er spanningen in de groep optreden of een groepslid te belastend is door de grote problemen die het meebrengt en de rest op zijn honger blijft.

Het hoeft niet altijd in verband met spanningen of problemen te zijn dat een zelfhulpgroep spaak loopt en zich eventueel ontbindt. De groep 'ongevuld kinderloze gezinnen' bereikte door het babbelen en relativeren van hun probleem een zodanige ontspanning en afleiding, dat het ene na het andere koppel zwanger werd. En wij die dachten dat je van alleen naar babbelen niet zwanger kon worden. Oeps!

Ria Vandermaesen

Stootkarren

De relatie tussen professionele en niet-professionele hulpverleners is niet altijd rooskleurig geweest. Zelfhulpgroepen werden door de traditionele sector - de artsen, verpleegkundigen, sociaal-assistenten en psychologen - vaak als concurrenten aanzien. De professionele hulpverleners stelden de effecten van zelfhulp in vraag. Zo zouden zelfhulpgroepen nogal eens onttaarden in koffieklets of samenkomsten rond de drie K's (koffie, kaarten en koeken). Anderzijds maakte een bepaalde groep zelfhulpswerkers dan weer 'nuttig gebruik' van zelfhulpgroepen, en werden die laatste dikwijls aanzien als de geschikte plaats om de hopeloze gevallen te dumpen. De verstandhouding lijkt op dit moment eerder opgeklaard. Er wordt momenteel algemeen aanvaard dat de zelfhulpgroepen een aanvulling bieden bij professionele hulp. Aan de andere kant erkennen zelfhulpgroepen zelf dat er mensen zijn die ze niet kunnen helpen en die dringend professionele hulp nodig hebben.

tolieke geloof - vroeger dikwijls een psychologische steun - kwijt ging, het vroegere drie-generatie gezin (de grootouders woonden ook in het gezin) komt minder voor, en de spontane burenhulp raakt door verstedelijking en industrialisatie op de achtergrond. Kortom, verschillende schakels van het vroegere spontane sociale vangnet verdwijnen, zodat heelwat 'ontheemde' mensen met problemen zitten. Ook de ontgoocheling in de bestaande, dikwijls onbetaalbare medische of psycho-sociale opvanginstellingen maakt dat mensen bij deze of gene zelfhulpgroep aankloppen.

Koffieklets

Die zelfhulpgroepen brengen mensen samen die *menen* dat ze een gemeenschappelijk probleem hebben en die er iets willen aan doen. Zo'n groep probeert aan haar leden allerlei oplossingen aan te bieden. Soms probeert men emotionele hulp te geven, bijvoorbeeld door een moeilijk, persoonlijk probleem bespreekbaar te maken en ervaringen uit te wisselen. Een kenmerkend voorbeeld hiervan zijn de talrijke zelfhulpgroepen van ouders met overleden kinderen. Binnen een zelfhulpgroep wordt ook praktische informatie uitgewisseld: hoeveel kost een welbepaald medicijn, waar

EERSTE BIJENKOMST ZELFHULPGROEP SLAPE- LOZEN

Kristenen over een nieuw Zuid-Afrika

De kerk heeft ook zwarte broeders

Vorig jaar zag de internationale anti-apartheidsstrijd haar inspanningen bekroond met de vrijlating van Nelson Mandela en de erkenning van het ANC. Samen met de politieke veranderingen in Zuid-Afrika, hebben die feiten de internationale verontwaardiging over het apartheidregime echter danig doen luwen. Recentelijk sprak Europarlementslid Leo Tindemans (CVP) zelfs van een gedeeltelijke opheffing van de economische sancties tegen Zuid-Afrika. De grootste media houden zich daarenboven erg stil over de nog steeds aanhoudende wandaastanden ginds. Nochtans is er voor de zwarte bevolking in Zuid-Afrika weinig veranderd, en heeft de anti-apartheidsstrijd nog een lange weg af te leggen. Reden genoeg voor de Kristelijke werkgroep Zuid-Afrika (KWZA) en de Commissie Rechtaardigheid en Vrede om verschillende Belgische kristelijke organisaties te vragen zich te verenigen als de 'Kristenen tegen apartheid'. Zaterdag houden zij in de grote aula een conferentie.

De internationale interesse van de kerk voor de anti-apartheidsstrijd is vrij recent, en is pas op gang gekomen nadat de protestante Raad van Kerken en de katholieke bisschoppenconferentie in Zuid-Afrika duidelijk politiek stelling genomen hadden. Na de zwarte demonstraties in 1976 over het minderwaardig onderwijs voor de Bantoebevolking, stelde de katholieke kerk in Zuid-Afrika haar scholen open voor niet-blanken en werden een aantal zwarte kerkeiders aangesteld. Hun acties leidden tot vervolging, zodat verscheidene kerkeiders in de gevangenis terecht kwamen. Zo zat de toenmalige algemeen sekretaris van de bisschoppenconferentie, *father* Mkhathwa, die zaterdag op de conferentie een lezing zal houden, gedurende een half jaar in eenzelfde opsluiting. Internationaal kon de strijd van de Zuid-Afrikaanse kerk echter op erkenning rekenen. In 1984 kreeg de zwarte anglikaanse bisschop Tutu de nobelprijs voor de vrede.

Mefistofeles

Tijdens de tweede helft van de jaren tachtig ging de kerk in Zuid-Afrika een steeds meer politieke toer op. Vanaf 1985 begon de Raad van Kerken te pleiten voor internationale economische sancties. In mei 1986 sloten de katholieke bisschoppen zich meten achter die eis. Op een gezamenlijke bisschoppenconferentie riepen ze de buitenlandse regering op tot een economische boycot tegen Zuid-Afrika.

De verschillende oproepen van de Zuid-Afrikaanse kerk tot sancties kenden internationaal een grote respons. In België werd in 1986 een Kristelijke werkgroep Zuid-Afrika (KWZA) opgericht, die in 1987 samen met Jan Vanheulekom van de anti-apartheidscoördinatie (VAAK) een brochure 'Vragen en antwoorden over apartheid' uitgaven. Daarin werd duidelijk gemaakt in hoeverre de in België werkende bedrijven en banken de economie van Zuid-Afrika ondersteunen en hoe hiertegen kan geageerd worden. De inspanningen die de kerk leverde in de strijd tegen de apartheid werden in 1988 door de Leuvense studenten gewaardeerd, toen kringraad de toenmalige voorzitter van de bisschoppenconferentie, Mgr. Denis Hurley, voordroeg als erodokter.

In Zuid-Afrika ging de repressie tegen de kerk onverminderd voort. In februari 1988 werden in Kaapstad een honderdtal kerkeiders gearresteerd. Hierdoor groeide echter ook de steun uit het buitenland. In februari 1989 ging in Engeland een groots opgezette conferentie over anti-apartheid van de Britse Raad van Kerken door.

De conferentie die op 1 december in Leuven georganiseerd wordt, situeert zich in een aanhoudend protest van de

kerk tegen het apartheidregime. Op een Zuid-Afrikaanse bisschoppenconferentie in Augustus 1990 werd verontwaardigd taal gesproken over de huidige toestand in Zuid-Afrika. Hoewel er van een ontspanning in Zuid-Afrika gesproken wordt, blijft de economische toestand van de niet-blanken in Zuid-Afrika katastrofaal, en is het racisme een probleem dat slechts op zeer lange termijn kan opgelost worden.

Ook een Nederlandse missie van Pax Christi in oktober stelde vast dat er "voor de zwarte bevolking sinds februari nog niets wezenlijks ten goede veranderd is". Daarom pleiten ze voor het aanhouden van alle bestaande sancties tot de ontmanteling van de apartheid onomkeerbaar wordt. Hiervoor moet een representatieve grondwetgevende vergadering geïnstalleerd worden die de bestaande apartheidstructuren kan veranderen.

In het spoor van de conferentie van de Britse Raad van Kerken en de Nederlandse missie van Pax Christi riepen de Kristelijke werkgroep Zuid-Afrika en de Commissie Rechtaardigheid en Vrede verschillende kristelijke organisaties op om in Leuven onder de naam 'Kristenen tegen Apartheid' een conferentie te houden. Een vijftiental organisaties haptten toe. Ook de Leuvense universiteit heeft zich, in de persoon van rektor Dillemans, achter dit initiatief geschaard. Mogelijk komt er hierdoor ruimte om actie te voeren tegen bijvoorbeeld de aanhoudende stages die door de fakulteit geneeskunde in Zuid-Afrika georganiseerd worden.

De conferentie gaat door onder de naam 'Kristenen voor een nieuw Zuid-Afrika'. Op het programma staan drie lezingen van Zuid-Afrikaanse gastprekers van zowel de bisschoppenconferentie als de Raad van Kerken. Aan de minister van Buitenlandse Zaken, Mark Eyskens, werd gevraagd om het Belgische beleid ten aanzien van Zuid-Afrika te komen toelichten. De minister stuurt echter zijn kabinettschef Reyn. Spijig, want met de recente uitlatingen van Tindemans heeft de CVP zich controversieel opgesteld in het debat over de economische sancties tegen Zuid-Afrika. Een discussie met Eyskens zou de conferentie nog wat ekstra animo kunnen geven hebben.

Koen Hendrickx

De conferentie 'Kristenen voor een nieuw Zuid-Afrika' gaat door op 1 december vanaf 9.15 u. in de Grote Aula (Maria Theresiakollege) Aansluitend houdt Rev. Mkhathwa op 4 dec. om 20.00 u. in MT 14 een lezing over de rol van de kerk in de anti-apartheidsstrijd.

THEO P., LEUVENS GENIEPIGSTE STUDENT, BETRAPT IN BOEKHANDEL ACCO.

Studeren met grootste voldoening

ACCO

"Gewetensbezaarden zijn ongewild steunpunten van het militair machtsdenken" (Foto Hielke Grootendorst)

Alternatieven voor legerdienst (1)

"De burgerdienst is maar een lapmiddel"

Op dit ogenblik riskeren zes gewetensbezaarden korrektonele veroordelingen omdat ze burgerdienst afwijzen als alternatief voor legerdienst. Ze dienen hun ontslag in bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken of weigeren gewoon met burgerdienst te beginnen. Hun standpunt zal bij velen zeker verwondering wekken: burgerdienst wordt nu al vaak beschouwd als een ekstreme houding, voorbehouden voor idealisten en staatsvijanden. De zes kunnen hun bezwaren echter omstandig motiveren. Veto had een gesprek met twee van hen, Stijn Suijs en Peter Claes, over hun beweegredenen en hun visie over burgerdienst.

Veto: Veel mensen kijken op als ze horen dat een aantal jongens hun burgerdienst onderbreken of gewoon weigeren om ermee te beginnen. Waarom hebben jullie die stap gezet?

Suijs: «Veertien maanden geleden ben ik mijn burgerdienst begonnen bij Burgerdienst voor de Jeugd. Toen al stond ik eigenlijk sceptisch tegenover burgerdienst en geleidelijk is dit ongenoegen toegenomen. Op een vorming 'sociale verdediging' ben ik dan in contact gekomen met andere gewetensbezaarden die ook problemen hadden met burgerdienst en langere diensttijd. Wij hebben dan de werkgroep Gerold (Gewetensbezaarden Reageren tegen Ongrondwettelijke Langere Diensttijd) opgericht, die oorspronkelijk als akteppend de diskriminerende langere diensttijd had.»

«Al vlug stelden we ons ook vragen bij de zin zelf van burgerdienst. We ontdekten dat we het er eigenlijk over eens waren dat er fundamentele bezwaren zijn tegen de huidige burgerdienst. Daarom besloten we, om er gewoon mee te kappen. Op maandag 24 november zal ik dus officieel mijn ontslag aanvragen. Ik blijf wel bij BDJ werken, als vrijwilliger.»

Claes: «Ik ben altijd argwanend geweest tegenover alles wat met totale zekerheid te maken heeft, dus ook tegenover militarisme. Aanvankelijk heb ik overwogen burgerdienst te doen. Geleidelijk aan ben ik dan met mensen gaan praten die nachachten over de vredesproblematiek. Door voor burgerdienst te kiezen, doe je wel niet mee aan het militarisme, maar je trekt je er eigenlijk ook niets van aan. Als enig alternatief bleef dan totaalweigeren over, maar niet in de betekenis die onze voorgangers er aan gegeven hebben. Dat waren immers meer anarchisten die het niet pikten dat de Staat hen iets oplegde. Ik weiger totaal omdat er momenteel geen alternatief is voor de militaire verdediging. Zolang dat er niet is, weiger ik een aantal maanden van mijn leven af te staan aan de Staat. Daarom beschouw ik mezelf ook niet als een totaalweigeraar. Als men mij de kans zou geven om een opleiding in geweldloze verdediging te volgen, ben ik dadelijk bereid om die te volgen.»

Veto: Wat vinden jullie dan zo verkeerd aan burgerdienst? In de meeste organisaties verrichten de gewetensbezaarden toch zinvol werk.

Suijs: «We zijn het er volledig mee eens dat er zinvol werk verricht wordt tijdens de burgerdienst. Het gaat er echter om dat het instituut burgerdienst eigenlijk niet meer is dan een toepassing van wat we het 'stoomketelprincipe' noemen. Het leger en het militarisme vergelijken wij met een stoomketel, waarbij burgerdienst funktioneer als een soort uitlaatklep om druk af te laten als de anti-militaristische kritiek te gewaarschuwd wordt. Zo blijft de ketel intact en kan het militair apparaat ongetoederd zijn destructieve bezigheden blijven ontplooiën, terwijl de zogenaamde 'moelike jongens' gekanaliseerd worden naar de zachte sektor. Er is het zo bejukt, zijn gewetensbezaarden misschien zelf een ongewilde steunpilaar van het militair machtsdenken.»

Claes: «Ik ben het daarmee volledig eens. Ik heb ook twee jaar als vrijwilliger gewerkt bij een organisatie die in aanmerking komt voor burgerdienst. Maar het gaat hier om een principeskwestie. Als gewetensbezaarde zoek ik naar middelen om het leger overbodig te maken en neem ik geen vrede met een lapmiddel zoals burgerdienst. Ik wil actief werken aan de afbraak van de militaire verdediging, en dat doe je niet door voor burgerdienst te kiezen. We willen vooral niet dat men ons het etiket opkleeft van langharig, werkschuwig. We willen wel degelijk de handen uit de mouwen steken. Dat doen we trouwens ook, vermits we nog altijd als vrijwilligers werken binnen onze organisaties.»

Veto: Wat kan je dan in plaats van burgerdienst aanbieden om het militaire apparaat overbodig te maken?

Claes: «De bestaande burgerdienst komt niet tegemoet aan de fundamentele aard van onze gewetensbezwaren. We zijn tegen een gewelddadige defensie, maar niet tegen een defensie op zich. Geweldloosheid is immers geen synoniem van weerloosheid. Wel vinden we dat er opnieuw grondig moet nagedacht worden over wat er verdedigd moet worden, tegen wie en op welke manier. Er moet dringend werk gemaakt worden van

de Staat mag gaan in het opheisen van zijn burgers. Eigenlijk zouden we allemaal spontaan allemaal een dergelijke opleiding moeten doorlopen.»

Claes: «Zo'n algemene mentaliteitsverandering vind ik vrij utopisch. Ik zie het beperkt: op het nivo van de Staat moet geweld zoveel mogelijk worden uitgesloten. Konflikten tussen staten moeten geweldloos worden opgelost. De Staat is immers minder onderhevig aan impulsieve reacties. Van haar kan verwacht worden dat ze voor de meest rationele oplossing kiest. Als een regering inziet dat ze hetzelfde kan bereiken met geweldloosheid, dan denk ik dat ze te overtuigen is om over te schakelen op een sociale verdediging. Die zal dan inderdaad georganiseerd worden zoals het leger. Daar is men in vredeskringen niet gelukkig mee. Maar het zou al heel wat zijn als er minder doden vielen bij konflikten tussen staten.»

Veto: Jullie passen dus zeker niet in het traditionele beeld van de totaalweigerars als anarchisten die niets moeten hebben van de Staat. Er is nog een geloof in de zin van een Staat.

Suijs: «Voor het behoud van de orde is het voor mij toelaatbaar dat een Staat van zijn burgers eist om in dienst te treden. Het hangt er natuurlijk van af hoe je 'de Staat' bejukt: als dat een vorm van organisatie van mensen is, dan heb ik daar niets op tegen. Ik heb wel een aantal principiële bezwaren tegen de manier waarop België momenteel georganiseerd is. Ik ben het dus niet eens met de anarchistische motieven van onze voorgangers-totaalweigerars.»

Burokratie

Veto: Hoe willen jullie concreet met jullie aktie en ideeën naar buiten treden?

Suijs: «Met Gerold zijn we een aantal keer in de pers gekomen. We hopen met de nieuwe aktie in ieder geval meer pers aandacht te krijgen dan tot nu toe het geval was. De hele problematiek van de gewetensbezaarden wordt gewoon doodgevegen in de pers. Toen vorig jaar de wetswijziging werd doorgevoerd, heeft alleen Knack daar wat aandacht aan besteed. De Standaard noch De Morgen hebben daar ook maar één regel over geschreven.»

Claes: «Als je ziet dat drie vierde van de gewetensbezaarden hogere studies gevolgd hebben, mag je je toch vragen stellen over de informatieverbreiding. Vele jongeren die niet verder studeren horen pas van burgerdienst als ze aan hun legerdienst zijn begonnen. Er zou dringend iets moeten gebeuren in het middelbaar onderwijs. Van de overheid zullen we alvast niets moeten verwach-

ten. Het is toch frappant dat Burgerdienst voor de Jeugd daarvoor moet zorgen terwijl de overheid een informatieplicht heeft tegenover haar burgers.»

Veto: Loopt er nu al een gerechtelijke procedure tegen jullie?

Peter Claes: «Ik kom op 17 december voor de korrektonele rechtbank, vermits ik het statuut van gewetensbezaarde aangevraagd heb. Zonder statuut moet je verschijnen voor een militaire rechtbank, waar men minder begrip opbrengt voor je principes. De straffen die in de jaren '80 werden uitgesproken variëren van vier maanden tot één jaar effectief. De militaire rechtbanken passen altijd de maximumstraf van twee jaar effectief toe. Veroordeelden komen in de gewone gevangenis terecht, tussen kruimeldieven en criminelen. Bovendien worden alle dienstweigerars veroordeeld tot opschorting van de burgerrechten voor vijf jaar.»

«Positief is wel dat de tuchtreglementering onlangs gewijzigd is. Vroeger werd je na je gevangenisstraf opnieuw opgeroepen, en kon het hele spelletje dus van vooraf aan herbeginnen. In de praktijk werd je dan wel afgekeurd op de medische keuring omdat je 'psychisch niet helemaal in orde was'. Nu wordt je na je gevangenisstraf gewoon met rust gelaten.»

Stijn Suijs: «Ik heb besloten om te stoppen in de wetenschap dat ik zonder inkomsten val voor een periode van drie jaar. Vermits ik geen ontslagbrief krijg, kan ik geen beroep doen op een werkloosheidsuitkering. Ook op het OCMW zullen ze me wandelen sturen omdat ik als gewetensbezaarde moet betaald worden door de sociale diensten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op het Ministerie willen ze echter ook niet meer betalen, want ik doe geen dienst meer. Ik hoop dat die drie jaar de voornaamste straf zullen zijn en dat de veroordeling zelf nogal zwaar meevallen. We hebben immers de verzachtende omstandigheid dat we als vrijwilliger zijn blijven werken binnen de organisatie. Natuurlijk zitten we ook voor de rest van ons leven met een strafblad opgeschreept. In ieder geval een hoge prijs voor een konsekwente houding.»

Pieter De Gryse
Nicolaas Vermandel

Op 3 december voert Gerold om 10.30 aktie op de Groenplaats in Antwerpen. De zes zullen er symbolisch hun ontslag indienen. Stuur kan op rekeningnummer 001-2081544-97, Frederik Linstraat 23, 3000 Leuven.

JOBBEURS

WOENSDAG 28 NOVEMBER
doorlopend van 10 tot 18 u in Zaal Zoete Waters
Gratis busdienst Toegang gratis

- DEELNEMENDE BEDRIJVEN
- AUDIT Price Waterhouse **BANKEN** BAC, Gemeentekrediet, Ippa, J. Van Breda & Co **BOUWSEKTOR** CFE **CHEMIE** Esso-Exxon **CONSULTING** Beyers & partner, CDC **ENERGIE** Esso-Exxon, Distrigas **INFORMATICA** Dolmen, EDS, Olivetti, Orda-B **METAAL** Bekaert **TRANSPORT** Sabena **VERZEKERINGEN** De Vaderlandsche, Winterthur **VOEDING** Groep Vandemoortele, Jacobs-Suchard

(Advertentie)

Onverbloemde verdediging
van het Cubaanse alternatief

Mijn slinger is die van Fidel

Sinds de Gebeurtenissen in Oost-Europa berichten de media geregeld over schendingen van de mensenrechten en grote economische problemen in Cuba. Een bepaalde pers lijkt wel het motto "en nu nog de diktatoriale regimes van Noord-Korea en Cuba" aangenomen te hebben, en stoort zich niet aan grove verdraaiingen van de feiten. Zopas verscheen een boek dat de Cubaanse visie wil verwoorden. In *Cuba. Mijn slinger is die van David* nemen Martin Braem en Maggy Doumen onverbloemd de verdediging op van de verzenlijkingen van de revolutie en de huidige politieke stellingnames van de Cubaanse Communistische Partij.

De titel verwijst naar de spreuk op een reusachtig bord voor een Amerikaanse diplomatieke missie in Havana. De uitspraak is van José Martí, de beroemde Cubaanse schrijver en onafhankelijkheidsstrijder, die sneuvelde in de koloniale oorlog tegen de Spanjaarden in 1895. Hij waarschuwde al voor de vervanging van de ene koloniale macht (Spanje) door de andere (de VS). Inderdaad, de eerste zestig jaren van deze eeuw was Cuba een neokoloniaal: haar economie werd ondergeschikt gemaakt aan de behoeften van het Noord-Amerikaanse bedrijfsleven. Het repressieve regime bleef slechts met de hulp van de VS aan de macht. De opposanten van dictator Batista verzetten zich tegen analfabetisme, grondgrondbezit en onderdruiving. Zij wilden een samenleving die tegemoet kwam aan de basisbehoeften van de eigen bevolking.

De revolutie van Castro schaadde de Amerikaanse belangen. Voorheen was 80% van de openbare diensten en de petroliumindustrie, 90% van de mineralen en 40% van de suikerproductie in handen van Amerikanen. Geleidelijk werden deze eigendommen genationaliseerd. Andere Latijns-Amerikaanse landen volgden de revolutie aandachtig, en

dat verontruste Washington. Cuba werd onmiddellijk geïsoleerd. Sinds die tijd hebben de VS onophoudelijk geprobeerd Cuba te saboteren. In hun achterhoofd zit nog steeds de nederlaag van een door de CIA ongediend invasielager van emigranten in de Cubaanse Varkensbaai (1961).

Vaart

In het tweede hoofdstuk geeft Martin Braem een uitgebreid overzicht van de VS-taktieken. Zo is er het terrorisme tegen de Cubaanse bevolking vanuit Miami (Florida), uitgedokterd en gefinancierd door de CIA. Veelvuldiger zijn de moordaanlagen op politieke leiders, waarbij de CIA de maffia betaalt. De maffia hoopt, in een gesedimenteerde Cuba, op een monopoliepositie in de gokbusiness, de prostitutie en de drugwereld. Een herinnering aan de tijd van vóór 1959, toen Cuba als seksparadijs fungeerde voor Amerikaanse toeristen. Vandaag moeten die hiervoor naar de Dominikaanse Republiek, Thailand of de Filipijnen.

De economische blokkade, nog zo'n persiemiddel, kost Cuba jaarlijks miljard

den dollars. De VS oefent druk uit op landen die handel drijven met Cuba, door geen producten in te voeren waarin Cubaanse grondstoffen zoals nikkel verwerkt zitten. De blokkade gaat verder dan het economische: reizigers of toeristen hebben een speciale toelating nodig voor Cuba. Reagan verbood bibliotheken zelfs abonnementen op Cubaanse tijdschriften, omdat dit Cuba 'economisch voordeel' opleverde. Verder intimideerden de VS het land jaar na jaar door uitdagende militaire manoeuvres in de buurt van Cuba te houden en door hun spionagevluchten boven Cubaans grondgebied. Zij bezitten trouwens nog steeds een 112 vierkante kilometer grote militaire basis met 7000 militairen in het zuiden van het eiland.

De OAS (Organisatie van Amerikaanse Staten) wordt door de VS geregeld onder diplomatieke druk gezet om de eigen agressie te kamoefleren. Het meest weerzinwekkende is het binnen-smokkelen van ziektekiemen om op grote schaal planten, mensen en dieren aan te tasten. In de periode 1978-1981 werd Cuba getroffen door vijf plagen, waaronder Afrikaanse varkenspest, een tabakschimmel en *dengue* of knokkelkoorts. Deze laatste ziekte besmette honderdduizenden Cubanen, waarvan er 150 stierven. Verschillende van deze misdaden kwamen aan het licht voor de rechtbank of bij onderzoeken door de UNO of de Amerikaanse senaats-

De meest opvallende tactiek is de ideologische oorlogsvoering. In de beruchte 'Santa Fe-dokumenten', het product van een invloederijke Amerikaanse conservatieve denktank, werd de VS-strategie tegen Latijns-Amerika voor de jaren '80 en '90 uitgestippeld: "...als de propaganda faalt, dan moeten we een nationale bevrijdingsoorlog tegen Cuba beginnen." (p. 94). Toen Cuba niet toegaf aan VS-dreigingen, werd in '85 besloten tot de oprichting van een radiostation met de cynische naam 'José Martí' om de Cubanen 'objectieve informatie' te brengen. Toch konden zij op dat moment af stemmen op The Voice of America, de BBC en radiostations uit Zuid-Afrika en Israël. Sinds 1990 hebben de Cubanen ook een televisiestation, met dezelfde naam, in hun ether.

Fidel Castro is niet de Ceausescu van Cuba. Castro is de Jean-Pierre Van Rossem van Cuba: aardig dik, baard, sappig verteller

(Foto De Wereld Morgen)

rechtvaardige inkomensverdeling belangrijker dan de individuele rechten. Dat dit de materiële welstand van de hele bevolking ten goede komt, bewijzen de naakte cijfers. Cuba steekt met kop en schouders uit boven de meeste andere Latijns-Amerikaanse landen wat betreft huisvesting, onderwijs en sociale zekerheid. Ondanks de pesterijen van de VS, ondanks het feit dat Cuba een Derde Wereldland blijft, kan het zelfs wedijveren met de meest ontwikkelde landen in levensverwachting en kindersterftecijfer. Wat dit laatste betreft, heeft Cuba onlangs zelfs de VS voorbijgestoken.

Het vierde en laatste hoofdstuk behandelt de economische opbouw. Sinds de perestrojka en het uiteenvallen van de Comecon kan Cuba minder terugvallen op zijn vroegere bondgenoten. De Sovjetunie rekende Cuba voorkeurstariaan voor de suikerinvoer en de olieuitvoer. Met de katastrofale economische toestand in eigen land is dit niet meer evident. Cuba krijgt het moeilijk, en kan van zijn schulden aan het westen voorlopig alleen de interesten betalen. Cuba ziet zich dan ook genoodzaakt het massatoerisme te promoten. De bevolking heeft daar moeite mee: zij zijn te arm voor de luxe-hotels aan de stranden, gedeeltelijk gebouwd met buitenlands kapitaal. Maggy Doumen geeft een overzicht van de perspectieven van de economie op middellange termijn.

Politieman

In hun inleiding schrijven de auteurs: "Een actueel boek over Cuba kan niet alleen een boek zijn over de problemen van het land. Met terecht trots komen de Cubanen aan het woord over hun indrukwekkende verzenlijkingen op

sociaal, economisch, cultureel en politiek gebied." De Cubanen? Doorlopend worden Fidel Castro's speeches geciteerd, of doen topfunctionarissen van de PCC hun verhaal, soms tot vervelens toe. Van het eerste hoofdstuk "Cuba in de wereld" zijn 27 pagina's van de 33 redevoeringen van Castro. Maggy Doumen, auteur van drie hoofdstukken, vindt het bijklaar voldoende om deze redevoeringen aan mekaar te plakken zonder enige commentaar of kritiek. Dit is puur ideologisch proza. Castro zal ongetwijfeld de geschiedenis ingaan, niet alleen als één van de grootste revolutionairen, maar ook als een geweldig sappig en bevattelijk redenaar.

Uurwerken

Het wordt echter al te gortig als in een boek over Cuba geen enkele keer de stem van de *massa's* of de *arbeidersklasse* - waarover Castro het zo graag heeft - te horen valt. Nergens schetsen de auteurs een indringend beeld over de manier waarop de Cubanen zelf met hun revolutie omgaan. De meesten van hen zijn geen lid van de Partij. Hoe ervaren zij hun moeilijkheden, hoe beleven zij de opbouw van een socialistische maatschappij? Geen nood, Castro of enkele hoge kaders vertellen dat wel in hun plaats: ons volk dit of dat. Dit boek is een onvolledige weergave van de Cubaanse strijd en maatschappij, omdat de belangrijkste betrokken partij, de basis, gewoon niet aan het woord komt.

Dirk Boeckx

Martin Braem en Maggy Doumen. *Cuba. Mijn slinger is die van David*. EPO Berchem 1990. 253p., 695fr.

GASTHUISBERG TROPHY BENEDEN WACHT HET VAT

Sport - Donderdagavond is het de buurt aan de derde sportraadklassieker: de 'Gasthuisberg Trophy'. In samenwerking met Sportraad organiseert Medika een individuele klimtijdlooptoer op de Gasthuisberg, een venijnige helling aan de ring bij het gelijknamige ziekenhuis. Vorig jaar werd de toenmalige 'Grote Prijs Gasthuisberg' in een nieuw kleedje gestoken. En niet zomaar een zondagskleedje. De brave loopstriders werden ingewisseld voor stoere overlevingskledij en de obullighe naam vervangen door het trendy 'Gasthuisberg trophy'. De individuele wedstrijd werd een strijd tussen verschillende teams. Hun opdracht: over auto's lopen, containers beklimmen en met een katrol van een brug afglijden, en liefst zo snel mogelijk. Ook dit jaar wordt voor eenzelfde concept geopteerd.

De Gasthuisberg Trophy en de onder-tussen begraven Kwistaxtraces, (wegens te weinig interesse volgens Sportraad), zijn steeds de kleinere broertjes van de grote sportklassiekers geweest. Dit is niet helemaal ongewild. Vorig jaar moesten de organisatoren verscheidene teams weigeren omdat de politie slechts tot 22.30 u instaat voor de veiligheid van dit soort manifestaties. Oorspronkelijk lag de organisatie alleen in handen van Medika. Om mee te kunnen genieten van de sponsors, en ook om meer studenten van buiten geneeskunde aan te trekken, werd de hulp van Sportraad ingeroepen. Ook dit jaar is het voor sommige medewerkers weer extra hard werken geblazen omdat er veel tijd knuip in het vinden en het klaarzetten van bijvoorbeeld de auto's. Bovendien klaagt men er bij Sportraad over dat sommige verantwoordelijken zich nogal passief schijnen te gedragen tijdens de voorbereidingen van het hele gebeuren.

Terwijl de deelnemers zich in een vijftal minuten naar boven proberen te wroeten, moeten ze het werk van een veertigtal vrijwilligers trotseren, verdeeld over ongeveer zeven proeven. Denk hierbij niet aan Fit-O-Meter proefjes, maar aan een soort van 'Indiana Jones'-vluchttroute. Een vijftal auto's worden vromen de eerste hindernis van het parkoers. Vervolgens, wat verderop, een katrolbaan af en dan de kontainer met stro in. Last van hooi-koorts? Geen probleem, want na nog wat worstelen onder een shelter, mag één van de drie deelnemers zich in een GB-karretje piepend naar boven laten duwen.

Moe? Pech gehad, want de NMBS voert promotie voor haar verhuurfietsen en verwacht dat tijdens het laatste stuk bergop hun fietsen uitgetest worden. Alpe d'Huez krijgt concurrentie. Of misschien nog erger: Sportraad denkt eraan de kwistaxtraces nog eens van stal te halen. Wij willen de super-freaks nog eens leren kennen die zo'n ding naar boven trappen als ze al het voorgaande al in de kuit hebben steken. De finish en het ziekenhuis zijn gelukkig niet veraf meer. De materiële beloning in de gedaante van een biervat staat beneden in de Doc's bar van Medika op de enkele moedigen te wachten.

Sportraad geeft de sportliehebbers twee weken om uit te rusten en vraagt dit jaar ieders sportlichaam nog eenmaal ten dans voor hun nieuwe creatie: 'Sport Zonder Grenzen'. Er wordt echter geopperd of het niet een beetje veel aan het worden is. Vier manifestaties voor Kerstmis met telkens slechts een tweetal weken tussen, vraagt wel erg veel van de studenten. Maar nu donderdag een 'Trophy' dus. Oefen alvast eens op de auto van je kotbaas en test zo of hij enig gevoel voor humor heeft. (HH)

Schaamteloos

De auteurs vinden zich erover op dat de VS na dit alles nog het liefst om Cuba schendingen van de mensenrechten aan te wijzen. Castro werd enkele maanden geleden voorgesteld als een Ceausescu en in de gevangenis zou gemarteld worden. Castro gaat er echter prat op dat er in Cuba op 30 jaar tijd nog nooit iemand gemarteld is en hij daagt iedereen uit het tegendeel te bewijzen. Santa Fe heeft hierover een eigen interpretatie: "We moeten een onderscheid maken tussen de mensenrechten die werken ten gunste van een democratisch regime en diegene die de 'verstaatsing' steunen..." (p. 105).

De Cubaanse Communistische Partij (PCC) acht kollektieve rechten zoals gratis onderwijs, gezondheidszorg en

VEILIGHEID VERSUS PANIEK

Naar aanleiding van de recente moord in de studentenwijk Arenberg in Heverlee (gemeenzaam Citee genoemd) wordt de veiligheid van deze studentenblokken in vraag gesteld. Arenberg bestaat uit twaalf flatgebouwen met elk een vijftigtal kamers. Die blokken liggen verspreid aan de rand van het bus rond het kasteel van Arenberg en Alma 3. De fakulteiten Landbouwwetenschappen, Wetenschappen, Toegepaste Wetenschappen en 'het Sportkot' bevinden zich in de onmiddellijke omgeving. In de wijk verblijven dan ook vooral studenten (uit licentie- en ingenieursjaren) uit die fakulteiten, hoewel er natuurlijk ook een aantal studenten wonen uit studierichtingen die verder gelegen zijn.

Het probleem van de veiligheid in Arenberg is niet nieuw. Elke keer als er zich incidenten voordoen, steekt deze discussie opnieuw de kop op. Zo laat de direktie niet meer toe dat er op het gelijkvloers van de verschillende blok-

ken nog meisjesstudenten wonen, tenzij het om een speciale aanvraag zou gaan van een 'gemengde' groep kandidaat-huuders. Er waren immers herhaaldelijk klachten binnengekomen over *gluuders*. Ook om veiligheidsredenen werden langs de padjes tussen de gebouwen een aantal struiken verwijderd zodat eventuele exhibitionisten, voyeur's of - in het slechtste geval - aanranders ontmoedigd zouden worden. Sinds vorige week is er plots weer sprake van verschillende initiatieven in die zin. Nogal wat mensen voelen zich langer veilig in de Citee, en sommige studenten (vooral meisjes) voelen zich elders in Leuven ook niet meer op het gemak.

Het ene veiligheidsinitiatief is echter al wat onschuldiger dan het andere. Aan de auditoria in Heverlee werden brieven uitgedeeld, onderkend door een zekere Nancy en Bert. In dit schrijfsel worden jongens opgeroepen om het meisje waarmee ze uitgingen

steeds naar huis te vergezellen. Een onschuldig initiatief, dat wel, maar het is de vraag of zo'n nieuwe hoffelijkheid echt nodig is of eerder kadert in een algemene paniekeractie. Minder onschuldig zijn de talrijke meisjes die - naar verlied - een gispuitbus of een mes bij zich dragen. Er zijn echter genoeg spijtige misverstanden bekend waartoe gelijkzijdig privaatschap geleid heeft. Zo'n panicoede maatregelen noemen we dan ook bijzonder gevaarlijk en vermoedelijk weinig zinvol.

Om deze tijdelijke schrikreacties te minimaliseren werd voor de weekends een verschepde bewaking ingevoerd rond de Citee. Op een vergadering van de bewoners van deze kampus werd gevraagd direct ter hulp te snellen bij eventueel groep, maar vooral werd er aangedrongen om de feiten niet onnodig op te blazen. Daarmee is niemand gediend. (HH)

Experimentele films over het lichaam

Skeletten in de kerk

Het Stuc organiseert deze week vier avonden met kortfilms rond het thema 'The body in extremis'. Voorwaar een obsuur klinkende titel. Elke avond staat een specifiek thema centraal, hoewel de films niet zo eenduidig zijn qua onderwerp. Achtereenvolgens komen de volgende aspecten van het lichaam aan bod: 'Het lichaam - in ekstremis', het begerende lichaam, dood en de lagere lichaamsfuncties en tot slot dan 'Verhalen van sado-masochisme'.

Willem De Greef, docent filmkunde aan het St-Lukasinstituut in Brussel legt uit dat 'Body in extremis' niet letterlijk moet worden opgevat, als 'het lichaam op de drempel van de dood'. De dood is slechts één extreme vorm van lichamelijke, die in de meeste geprogrammeerde films niet eens wordt behandeld.

De openingsavond omvat een soort kennismaking aan de hand van het werk

van een aantal grote namen. Luis Buñuel is zo'n monument. Zijn surrealistische en provocerende 'Un chien andalou' bijt dinsdag de spits af. Tevens brengt Alberto Cavalcanti 'Coalface', een studie over de lichamelijke gevolgen van arbeid onder extreem belastende omstandigheden. Volgens De Greef is het een sociaal bewogen documentaire film, typisch voor de jaren twintig en dertig. Woensdagavond staat in het teken van de sensualiteit van het vlees. 'Chant

d'amour' van Jean Genet, speelt zich af in een mannengevangenis. De Greef situeert de film in een tijds kader waarin men homoseksualiteit als een afgesloten wereld beschouwde. Daarna volgen een aantal recente films van weinig bekend klinkende namen. Zo onderzoekt Claudia Schillinger in haar 'Between' de vrouwelijke seksualiteit. 'Descent of the seductress' van Jean Matthee draait volledig rond een beeld van Marilyn Monroe. 'Fuses' van Carole Schneeman brengt tot slot een vermenging van beelden van seksuele liefde met beelden van alledaags geluk, dit zonder bedoelde expressiviteit. Ook hier worden beelden ingekleurd, een techniek die veel voorkomt in de underground-cinema. Dat de regisseur een vrouw is, geeft deze film een bijkomende eigenheid.

Donderdag start met 'The ossuary' van de Tsjech Jan Svankmajer; skeletten in de Secler-kerk met jazzbegeleiding. Kathleen Maitland-Carter voert het ta-

be van de menstruatie ten tonele in 'Upstairs Inside', en Jayne Parker doet hetzelfde met het braken in 'K'. De lagere lichaamsfuncties stonden ook centraal in de Destruction in Art-manifestaties van Otto Mühl en Gunter Brus, tijdens de zestiger jaren. Kurt Kren brengt hierover verslag uit in 'Reel III 16/67'. Jan Svankmajer komt vervolgens een tweede maal aan de beurt met verschillende vormen van geweld in 'Dimension of dialogue'. Het is een klassieke en pessimistische kritiek op de menselijke natuur. Tenslotte toont Stan Brakhage de menselijke binnenkant met 'The act of seeing with one's own eyes'.

Drie films over sado-masochisme vormen het laatste luik van deze vierdaagse. Naast 'Mano Destra' van Cleo Uebelmann is 'Frauen Film' van Birgit en Wilhelm Hein geprogrammeerd. Die bestaat uit een montage van scènes uit Hollywood B-films waarin vrouwen

'adembenemend gewelddadig' optreden tegen mannen. Dit resulteert in een sfeer die tegelijk bevrijdend en droevig is. De slofffilm is van Roland Lethem, de spreekwoordelijke grootmeester van de slechte smaak. Zijn 'Le sexe enragé', over een burgermenette en een feministe in een metafoor over angst en vrijheid, droeg hij op aan de Belgische censor.

De Greef: «Dit programma maakt duidelijk dat binnen de experimentele cinema steeds veel aandacht is besteed aan de menselijke lichamelijke, juist omdat experimentele cinema helemaal rond formele en inhoudelijke taboes draait. Het lichaam werd altijd als zodanig ervaren. De grote verdienste van dit programma bestaat erin dat uit de voorbije decennia, vanaf de jaren dertig, telkens enkele opvallende voorbeelden van lichamelijke in de film worden aangeboden, en dit in alle denkbare aspecten.»

Pieter Ghijsels

Veilig gaan leven

Brand! Brand!

Vanaf februari wordt Leuven onveilig voor al wie onveilige dingen doet. Wees voortaan altijd waakzaam in de les, en meld elke rookpluim. Verbreek je rekord van de brandtrap-stormen. Knutsel een nieuwe branddeur aan je kot en vraag de kotbaas om een nieuwe trap met treden van 60 x 70. Koop minstens twee nieuwe brandblusapparaten en hang een natte dewel over je bureostoel. De veiligheid komt eraan! Twee weken geleden startte aan de KU Leuven immers een campagne onder het motto 'Veiligheid en milieuvanwoord leven in Leuven'. Over deze campagne gaven Prof. Masschelein (voorzitter Studentenaangelegenheden), prof. Geysen (veiligheidsadviseur en woordvoerder van de KU Leuven) en ir. Jos Van Neck (verantwoordelijke Veiligheidsdienst) een perskonferentie.

Al meer dan 20 jaar beschikt de KU Leuven over een - naar eigen zeggen - uitstekende Veiligheidsdienst. Die moest oorspronkelijk vooral zorgen voor veilige en gezonde werkvoorwaarden voor het personeel. In de jaren '70 begon men ook aan de veiligheid voor de studenten te denken, zowel in de auditoria als op de studentenkamers.

De bomaanslagen in het voorbije jaar aan de ULB en de UCL gaven een impuls aan de intensivering van het algemene veiligheidsbeleid. Zo werd reeds 30 miljoen besteed om de auditoria van betere nooduitgangen en brandtrappen te voorzien. Een goed voorbeeld hiervan is de afgrijpselijke maar veilige metalen brandtrap aan het Sencie-instituut. Evaluatieoefeningen, die om praktische redenen eerder beperkt in

aantal zijn, leren de studenten en professoren om in geval van nood op een vlotte wijze een auditorium te verlaten. Video-opnamen van zo'n oefening wijzen eroverigens op dat een echte paniekstemming onmogelijk 'fake' te kreëren is. Vooral de prof doet het erg kalm aan; hij laat maar liefst vijf treden tussen hem en de studenten.

Meer specifiek voor de bomveiligheid werkt men aan een 'sleutelproject', dat op lange termijn het enorm aantal sleutels van de gebouwen wil beperken. Hierdoor zullen minder mensen toegang kunnen krijgen tot de gebouwen buiten de lesuren. Bovendien zal de controle van de auditoria voor en na de les voortaan grondiger gebeuren. Voor de uitvoering van al deze maatregelen zorgt een pas opgerichte commissie onder leiding van prof. Geysen.

Om de veiligheid op kot te bevorderen werkt de huisvestingsdienst samen met de stedelijke diensten (politie en brandweer). De veiligheidsnormen voor studentenkamers worden immers in het stadsreglement bepaald, bij gebrek aan een nationale wet terzake. Het bestaan van zo'n specifiek stadsreglement in Leuven is niet zo evident als het wel lijkt. De burgemeester van Gent bijvoorbeeld heeft zich lang onbevoegd verklaard voor deze materie en weigerde zo om de studenten te beschermen tegen al te nonchalante kotbazen. Wat nu met de concrete uitvoering van dat reglement voor studentenkamers? De brandweerofficier heeft de taak alle studentenkamers systematisch te bezoeken en te controleren. Uiteraard begint hij bij de grote residenties en eindigt hij bij de huizen waar slechts twee of drie studenten wonen. Volgens Jos De Winter van de Huisvestingsdienst zouden nu zowat alle studentenhuisen gekeurd zijn. Verder controle gebeurt dan meestal op aanvraag van ontevreden studenten

zelf. Maar de huidige campagne wil eigenlijk vooral de studenten en het personeel sensibiliseren voor de hele veiligheidsproblematiek. Het bewustzijn aan de basis is immers essentieel voor de werking op lange termijn. Hiervoor worden op ruime schaal behoortijk dikke brochures verspreid door Veiligheidsdienst en de Huisvestingsdienst. In die brochure staat aan welke voorwaarden een veilig kot moet voldoen, welke stoffen je beter niet drinkt, hoe je brand kan voorkomen, Kortom: een Bijbel voor al wie zijn of haar leven koestert. Voor wie niet kan lezen is er ook de video, die tijdens de kolleges wordt getoond en een knappe affiche met info op de achterzijde. Al bij al blijft toch de vraag of het gros van de studenten voor iets als veiligheid te sensibiliseren is. Wie een mooi en goedkoop kot vindt, kijkt meestal niet of de trappen wel breed genoeg zijn. Om maar te zwijgen van de sensibiliseren kotbazen.

Marij Preneel

...EN OP HET EINDE VAN ELKE DRAAIDAG VERNIETIGEN WIJ DE PELLICULE OGENBLIKKELIJK!
ALS DAT NIET EXPERIMENTEEL IS!

Huizen

← vervolg van p.1
huisvesting aan zij die anders niet aan de bak komen?

De enquête van Sociale Raad kan wellicht een interessante aanvulling zijn bij het onderzoek van de Huisvestingsdienst. Zij hebben een representatieve steekproef genomen uit de huurcontracten die vorig academiejahr bij de inschrijvingen moesten ingeleverd worden. De studie is nog niet volledig af, maar toch zijn er al een aantal interessante zaken bekend. Zo was de gemiddelde huurprijs in de privésektor vorig jaar 5.115 fr per maand. Verder werd gekonstateerd dat in 21.8% van de gevallen een contract werd gebruikt afwijkend van het modelcontract van de huisvestingsdienst. En bij die 78.2% die het dan wel gebruiken, werd een groot aantal wijzigingen en schrappingen vastgesteld. Opvallend en zorgwekkend is dat meer dan één derde van de contracten de gratis tweede zitruimte niet vermeldt, schrapte of wijzigt. Wat de verschillen tussen meisjes en jongens betreft werd vastgesteld dat meisjesstudenten, zelfs de groep die in Heverlee studeert, eerder kiest voor een kot in Leuven.

Men vreest dat in de toekomst een aantal negatieve aspecten van de kamermarkt nog zwaarder zullen doorwegen. Het is dan ook hoog tijd dat alles eens op een rijtje gezet wordt en doorgespeeld naar de studenten, en dat hiertoegen ook gereageerd wordt. Het initiatief van Sociale Raad kan daartoe een eerste stap zijn.

Kris Hendrickx

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal - 1 Italiaans schilder, grondlegger van het clair-obscur 2 Hoewel, ofschoon - Boerde 3 Beraamt - Vleesnat 4 Verfrisser - Bijeenkomst van improviserende musici 5 Europese taal 6 Aanbiedingen 7 Glinster, blink - Binnen 8 Persoonlijk voornaamwoord - Bloeiwijze 9 Onbepaald hoofdletterwoord - Europese rivier - Afnijbrandwijn 10 Stichtend verhaal.

Verticaal - 1 Kurve van de hartbewegingen 2 Lielicchtig plantengeslacht - Gulden - Vlaams dorpie 3 Drank 4 Viraal zweertje - Onderdeel van een fiets - Familiedid 5 Familiedid - Plaag - Dierlijk produkt 6 Afwezigheid, verstrooidheid 7 Verklarende aantekeningen - Nuttige 8 Pleister - Bekijke 9 Balk - Ego - Richtingslijn 10 Plaits in Leuven (2 woorden).

Kringraad

Wie nu nog niet doorheeft dat er iets gaat gebeuren in het Vlaamse universitaire landschap, draagt oogleppen of is net terug van vakantie. Ook bij Kringraad is het universitaire dekreet de hot-topic van het moment, getuige de ekstra dekreet-AV, vergaderingen met de andere universitaire overkoepelingen, vergaderingen op het kabinet Coens, de aktes van de Landbouwkring,...

Omdat we op het kabinet blijkbaar niet echt *au sérieux* genomen worden (besprekingen worden afgebroken omdat er dringend een trein gehaald moet worden), vragen steeds meer kringen aktes om onze eisen kracht bij te zetten. Na een in jiltempo bijeengeroepen aktievergadering (dinsdag 20/11) werd vrijdag op de AV van kringraad met grote meerderheid een petitie goedgekeurd die op alle fakulteiten verspreid zou moeten worden. Die petitie behandelt vier topics uit het dekreet waarvoor men volgens Kringraad niet direkt de goede oplossing gekozen heeft. Als je de veto's van de laatste weken goed gelezen hebt, weet je dat het gaat over de universitaire ekspansie, studiepuntenstelsel, studenteninspraak en oriënterings- en ingangsskamens.

In verband met universitaire ekspansie eisen wij dat eerst onderzocht wordt of regionale kampussen wel degelijk democratiserend werken vooraleer men eventueel (afhankelijk van dat onderzoek) overgaat tot verdere uitbreiding van die regionale kampussen.

Studiepunten zou men beter koppelen aan studiedruk in plaats van aan contacturen. Als je een aantal contacturen vooropstelt die je moet volgen om een diploma te behalen, zullen bepaalde vakken enorm hoog scoren (veel contacturen, weinig blokken). Bij een koppeling van studiepunten aan studiedruk wordt gegarandeerd

dat iedereen ongeveer dezelfde inspanning moet leveren om een diploma te behalen.

Wat studenteninspraak betreft, denken wij dat studenten als grootste belanghebbende partij inspraak moeten hebben op alle beslissingen van de universiteit. Daarnaast willen wij ook gehoord worden binnen de Vliir en op het kabinet.

Het invoeren van oriënterings- of ingangsskamens lijkt ons op dit moment ook niet opportuun. Aangezien er te grote niveverschillen bestaan tussen de sekundaire scholen onderling, kun je met dergelijke ekskamens enkel peilen naar 'het kennen' van een individu maar niet naar 'het kunnen'. Om die reden verzetten wij ons tegen ingangs- en oriënterings- ekskamens, en daar wringt juist het schoetje. Binnen Toegepaste Wetenschappen is men niet overtuigd van de urgentie die op kringraad aangehaald wordt en zal men de kringraad-petitie wel verspreiden, maar met de ekspliciete mededeling dat ondertekening ook een afwijzing van het eigen ingangsskamens inhoudt. Om de disaktie meer leuk bij te zetten, zal het VTK ook een debat organiseren over het (vermeende?) nut van ingangsskamens. Een absolute aanrader voor ieder die twijfelt om de petitie te ondertekenen.

En petitie alleen is uiteraard niet voldoende dus staan er voor volgende week in elke fakulteit een aantal aktes op het programma. Wat dacht je van een (marsepennin) uitverkoop van de unief, een gebedswake voor een verlichting van de geest van Coens of een ingangsvogelekip. En als we jullie daarmee gemobiliseerd hebben, is het natuurlijk hoog tijd voor een grote akte van alle fakulteiten samen, want zelfs bij kringraad jeukt mei '68 nog wel eens.

UIT DE RADEN

ZOEKERTJES

Student(inn)en, indien u 's nachts of in week-ends in nood verkeert en niemand kan bereiken, bel dan noodnummer ☎ 22.23.33.

- Noë zoekt lekkere diertjes om kosten-delend met zijn ark van Hecthel-Peer-Heclhteren te varen (vr-zon) naar Leuven. Kris, Kapucijnenvoer 149.
- Te koop: 2de hands computerklavieren (qwerty). Ook printerlinten (Epson Ex800, 13mm). F. Ferrante Mechelsestraat 201.
- Verkoop imitatie-Gibson. Loop eens langs, Drie Engelenberg 3, tuss: n 6 en 7. Bel Gert. Vijf brieven en z's de uwe.

KAFEE-TEORIEËN

VRJEN IS ALS DUIKEN IN EEN ZWEMBAD.

HET VOORSPEL IS HET BEKLIMMEN VAN DE WIPPLANK...

DAARNA VOLGT EEN STEVIGE AFSPRONG...

GEVOLGD DOOR EEN HEERLYKE VLUCHT...

EN VAN ZODRA HET NAT WORDT, IS DE LOL ERAF.

NIX

- Kringraad zoekt nog voetballers. Kandidaten worden verzocht naam en adres af te geven op kringraad, 's Meiersstr. 5. Info volgende match volgende AV.
- Grote kringen moeten twee spelers leveren, kleine maximum één. De spelers van de grote kringen moeten wel van in het begin van de match opgesteld zijn, en vervangingen worden niet toegestaan. De vrijgestelde mag niet meedoen. Vakatures met cv aan Victor Dries (de kapitein).
- Geachte Van Brussel, Liefste Babs: Spaanse drekstroompjes zijn Bandas Extensometricas (= parate kennis). ☎ 943/21.29.51.
- Met wie kan ik meerijden van en naar Roesselare? X. Vandewalle, Patrizienlaan 7, Heverlee. ☎ 051/20.59.77.
- Te hr: grote kamer, 5000 fr., St-Annastraat, 11.
- Enkele weken geleden heb ik in Fakbar L&W een koperen aansteeker (Zippo) verloren, waarschijnlijk tijdens de L&W-presidiumavond in de Germania-permanente. De eerste vinder krijgt een andere, mooie aansteeker in de plaats. Contacteer: Luc Van De Cruys, uitleenbalie bibliotheek L&W.
- Homo- & lesbiennecentr. De Roze Drempel onthaalt Ma & Do 20-23 u. Amerikalaan 3, (JAC) ☎ 22.85.82. Café elke wo. 21-1 u. Craenendonck 27 (Zijstraat Vismarkt).
- Bruno noemt mij narcist en daarom wil ik hem feliciteren met zijn heldere kijk op de zaken.
- Volgens mij zit ge toch efkes mis! Zoek mij maar eens terug in 'Het Belang' van 16 nov., blz.30. In het centrum van de 'Belang'-stelling. Ririe.
- Te koop: Armon-orgel PS00: 2 klavieren + ritmebox (30.000 fr.) en Mono-synthesizer Yen SX1000 (50000 fr.). ☎ 021/60.00.15
- Te hr: Discobar met of zonder DJ: 4000 resp 7000 fr. Vervoer + plaatsing inbegrepen. ☎ 016/23.30.86. Vragen naar Johan.
- Gunter Frank Mc Cluskey S.J., wanneer kom je nog eens wat licht uit een leslokaal consumeren? (Brenge een gasmasker mee).
- Frederickxxkxk, hartelijk bedankt, breng mij eens een bezoekje & leve de Belgen!! (14 fr. is genoeg).
- Te koop: FBW volledig aangevuld 1800 fr., zw Tom. Van Eevenstraat 23 (of briefje).

- 'Watch your lover, 'cause he's your lover but not your friend...'. Fillan.
- Veel werk? Computer XT IBM compatibel te koop. z.w. Naamsevest 2, Claes I. Slechts 3 maand oud.
- Verliezer portefeuille-met-belangrijke-inhoud wacht op eerste vinder: Watzels Leen, Naamsestraat 80/0050. ☎ 28.43.90. Dringend.
- Eerlijke vinder van portefeuille-met-belangrijke-inhoud reeds gevonden. Wordt hierbij héél hartelijk bedankt! Watzels Leen.
- Kan ik met een brave ziel op vrijdag 30 november richting Nijmegen of Den Bosch meerijden, of op zondag of maandag 2 december terug naar Leuven meeliften. Benoît, Bogaardenstraat 109, bus 17.
- Lodewijkvleugel wenst spoedige beterschap aan zieke kotgenote. Word snel beter!
- Benneton wijzerhorloge met grijs, gebroken bandje, omstreeks 10 u. verdwaald in MSI 03.18 op di 20-11. Zoekt tegen beloning rechtmatige eigenaar terug. Frank Peeters, Frederik Lintstraat 80. (Bel.-). Dank u.
- Gezocht: Chauffeur die in Eernegem passeert op vrijdag en zondag. Tarief otk. zw. Filip, Sint-Jansbergsesteenweg 103, Heverlee.
- Pieter Couterelstichting vzw. Homo- & lesbiennecentrum - Vaartsstraat 16 - 3000 Leuven. ☎ 016/23.63.27. Onthaal: Ma: 18-20 u, Za: 15-18 u of na afspraak. Club: Elke dag vanaf 21 u., elke dinsdag luif. Woensdag van 19-24 u: jongerencentrafé.
- Iste kam psychologie: telefooncel Oude Markt, donderdag 15-11 om 20 u belde je naar Turnhout. Telefoonere dringend ☎ 26.18.17. te Leuven ('s avonds).
- Slechte verstaanders, casio-oekazen en bijbellectuur zijn al lang irrelevant geworden. Toch nog dit: Hgld 8:4 en 8:14, 2 Pts 3:3 en 3:8-9.
- Open startvergadering van Democratische Studenten (DS). Do 29 nov, 20 u. MSI, lokaal 00.20
- Gevonden in Dagobertstraat: zwarte pet met witte bolletjes. Af te halen tegen beloning in 'Dagobertstraat 39, bij Gitta.
- Zijt ge rijp, ongetrouwd en vrij op 1/3/91? Ik trouw en uw trouwing (23 mm.) ligt klaar. Baby gepland rond Kerst. RSVP bij de red. voor eind januari. Wulps en wellustig (3 letters).

organiseert

COMPUTERBEURS MET STUDENTENPRIJZEN

Woensdag 28 november 10-18 u
Donderdag 29 november 10-18 u

Proclamatiezaal & Salons
Arenbergkasteel Heverlee
Toegang Gratis

m.m.v. Optiek Verhulst, Fitness Center Diestsestraat, Compulec, Apple Education Center, Areleo, Jockordy, Samko Automation, Romiko, LSW, CSS, SCC, Computehouse, Verhaegen, Samson CS, Abrico, boekhandel Wouters

Samco biedt u 3600F voor uw oude matrixprinter bij aankoop van een HP.desk-jet 500 (27000F BTW exc.)

• Wit speelt e2-e4! Wie antwoordt?

JO MEUWISSEN
Alle verhuur video-, klank- en lichtinstallaties voor fuiven en TD's
BARCOVISION: 5000 fr.
tel. 016/201.301

- Napoleon zoekt hofschilder voor sta-tieportret. Experimentelen gelieven zich te onthouden. Audiëntie elke vrijdag-voormiddag.
- Wie was die eenzame blonde die op 8-10 op de LB-TD zo eenzaam aan de toog zat? Kom op 29-11 om 18 u naar Fonske (Fochplein).
- Te koop: Unieke Oilily-posters op aluminiumplaat, formaat 80-120 cm, 2500 fr./stuk, zw. Piet, Pauskollege, k111.

AGENDA

MAANDAG

- 20.00 u **BIJEENKOMST** Samenkomst van homo- en lesbiennecentrumgroep 'Het Goeie Spoor', in het JAC, Amerikalaan 3, org. Roze Drempel.
- 20.00 u **FILM** La Chienne van Jean Renoir (Frankrijk, 1931), in 't Stúdioke, ink. 100/125, org. DAF.
- 21.00 u **FILM** The Nutty Professor (1963), over een verstrooide professor die zichzelf omtovort tot een crooner met vetkuif, ingeleid door Dirk Lauwaert, in Stuc, ink. 100/130, org. Stuc.

DINSDAG

- 18.30 u **ONTMOETING** Het Politiek Forum CDS-LVSV-VUJO organiseert een etentje met een 50-tal leden van Kamer en Senaat, in de zijbeuk van Alma 2.
- 20.00 u **FILM** La Chienne van Jean Renoir (Frankrijk, 1931), in 't Stúdioke, ink. 100/125, org. DAF.
- 20.00 u **LEZING** In de reeks over de muziekgeschiedenis wordt er vandaag gesproken over 'De ontwikkeling van het orkest en de invloed ervan op de muziek', in Oratoriëhof, Mechelsestraat 111, org. Masereelfonds Leuven.
- 20.30 u **FILM** The Body in extremis, met Un Chien Andalou, Pas de Deux, Alone, Window Water Baby Moving, Meditations on violence, in Aud. Vesalius, ink. 120/150, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'Een man alleen...', een reeks van sketches over religie, de wereld, mannen, muziek en wiskunde; tekst, regie en spel zijn van Dirk van Dyck, Ryszard en Johan Dehollander, in Stuc, ink. 180/250, org. Stuc.

WOENSDAG

- 13.00 u **LEZING** Lezing door Eddy Van Vliet van zijn geliefkoosde poëzie, in Promotiezaal van de universiteitshal, org. Kultuurcommissie.
- 20.00 u **DEBAT** Het mediabeleid rond lokale radio's, met Eric Van Rompuy (CVP), Dirk Van Mechelen (PVV), Patrick Herroelen (Vlaamse federatie van lokale radio's) en Freddy Neys (Radio Contact), in Auditorium Vesalius, Van Evenstr. 2, ink. gratis, org. Radio Scorpio.
- 20.00 u **FILM** USA in de jaren 30 (melodrama): The scarlet empress van Josef von Sternberg uit 1934, van woensdag 28/11 t/m dinsdag 4/12, in 't Stúdioke, ink. 100/125, org. DAF.
- 20.00 u **FILM** Dia-reeks over het Tropisch regenwoud, in Naamsestraat 150, Pandawinkel.

DONDERDAG

- 20.00 u **VERGADERING** Vergadering Agalev-studenten, iedereen is welkom, in Stuc (1e verd).
- 20.30 u **FILM** The Body in extremis, met Chant d'amour Kiss Film, Between, Imaginary II Descent of the Seductress, Fuses, in Aud. Vesalius, ink. 120/150, org. Stuc.
- 20.30 u **TEATER** 'Een man alleen...', een reeks van sketches over religie, de wereld, mannen, muziek en wiskunde; tekst, regie en spel zijn van Dirk van Dyck, Ryszard en Johan Dehollander, in Stuc, ink. 180/250, org. Stuc.
- 20.00 u **POEZIE** Poëziefestival, met deelname van een 15-tal dichters, een optredens van Hugo Mathysen, Jan De Wilde en Manu Dibango, in de Aula Maxima, org. Ekonomika.
- 20.30 u **FILM** The Body in extremis, met The Ossuary, Upstairs Inside, K, Reel III, Dimensions of Dialogue, The Act of Seeing with One's Own Eyes, in Aud. Vesalius, ink. 120/150, org. Stuc.
- 22.00 u **KONCERT** Louvain-rave-on: danseskport Jo Casters steekt het Kanaal over en komt met de Best of rant'rave,hyprogroove,spacewave and pothead pixies, met vloeistof dia's, in zaal Belgisch Congo, K. Albertlaan 48.

VRIJDAG

- 20.30 u **FILM** The Body in extremis, met Mano Destra, Kall Film, Le Sexe Enrage, in Aud. Vesalius, ink. 120/150, org. Stuc.
- 21.00 u **OPREDEN** La fille d' Ernest, Rock Africaine façon Belgoise, in Belgisch Congo, org. Danceteria Belgisch Congo.

ALFA ☎ 27/11 om 21.00 u: Presidiumvergadering, in de permanente. ☎ 5/12: Culturele uitstap naar Valenciennes/Bavai, vertrek om 8.00 u aan het Ladeuzeplein, 300 fr.

BIOS ☎ 27/11 om 20.00 u: Bowling, in Naamsestraat. ☎ 28/11 om 19.45 u: Dia's over het Regenwoud, in samenkomst voor de WWF-winkel. ☎ 29/11 om 19.45 u: Dia's over koraalriffen, in samenkomst voor de WWF-winkel.

CHEMIKA ☎ 29/11 om 22.00 u: TD, in Albatros.

EKONOMIKA ☎ 26/11: Italian Night, in den Dulci. ☎ 28/11: Fuil tv Praagris, in zaal Corso. ☎ 28/11: Jobbeurs, in dom. Zoete Waters Oud-Heverlee, busdier gratis. ☎ 29/11 om 20.00 u: Poëziefestival, met deelname van een 15-tal dichters, een optredens van Hugo Mathysen, Jan De Wilde en Manu Dibango, in de Aula Maxima.

EOOS ☎ 26/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in de permanente. ☎ 29/11 om 20.30 u: Kantus, in de Universum.

□ ■ □

GERMANIA ☎ 26/11 om 20.00 u: Profrenkontak, in MSI. ☎ 27/11: Videonacht, van 20.00 tot 8.00, in de permanente, ink. gratis. ☎ 29/11: Kaas en wijnavond 2de kan.

HISTORIA ☎ 26/11 om 20.00 u: Videoavond in de permanente. ☎ 28/11 om 22.00 u: Volley (Ass - 2e kand. en 1e lic. - 1e kand.). ☎ 3/12 om 20.30 u: Teateravond Jan Declair. ☎ 4/12 om 20.00 u: Presidiumvergadering op de permanente. ☎ 6/12 om 21.15 u: Danskursus, in het Arenberginstituut.

KLIO ☎ 28/11: Bezoek aan tentoonstelling "5 miljard jaar menselijke geschiedenis" (Brussel), vertrek om 15.15 u aan station.

L&W ☎ 29/11 om 14.00 u: Aklie tegen het Dekreet Coens, samenkomst op het Ladeuzeplein.

LBK ☎ 28/11: Beach Party, in Gnorgi.

PEDAGOGIE ☎ 26/11 om 20.00 u: Aktievergadering Onderwijsdecreet Coens, met de voorbereiding van eventuele akties. ☎ 27/11: En toch is er meer, over hobby's, met prof Huygheer over het Leuvense gevangeniswezen, prof Masschelein over speleologie, prof Leirman over wijn en prof Hellinx over 19e eeuwse literatuur, inschrijven aan de valven tot di. 12.00 u.

POLITIKA ☎ 26/11: Romantische avond, in Fakbar. ☎ 27/11: Beukende avond, in Fakbar. ☎ 27/11 om 20.00 u: Debat over de gerechtsjournalistiek, in de Kleine Aula, Maria Theresiakollege. ☎ 28/11: België-Nederland-avond, in Fakbar.

PSYCHOLOGIE ☎ 29/11 om 21.30 u: Optreden van "The Neon Judgement" en Psycho-Party, in Lido, ink. 230/250. ☎ 3/12 om 21.00 u: Raad van Beheer van de vzw Psychologie, in het kringlokaal.

ROMANIA ☎ 26/11 om 21.00 u: Kantus in het Universum.

VTK ☎ 26/11 om 20.00 u: VTK-toneel: 'Het belang van Erns', Oscar Wilde, in de proclamatiezaal van het Arenbergkasteel. ☎ 27/11 om 20.00 u: Onderwijswerkgroep, in 't RC. Ook om 20.00 u: Debat carrièreplanning en organisatie, in Aud. De Molen. ☎ 28/11 om 10.00 u: Compir '90, computerbeurs aan studentenprijzen, in Arenbergkasteel Heverlee, ink. gratis. ☎ Om 14.00 u: Wandelzoektocht peters/meters. Om 21.00 u: Cocktailavond peters/meters, in 't RC. ☎ 29/11: Compir 3/12 om 20.00 u: Debat over legerdienst, in Aud. De Molen.

WINA ☎ 27/11 om 20.00 u: Lezing "De fysika van horen en zien" door prof M. Zuler, in Celestijnenlaan 200C, aud. D.

(Advertentie)

Osten Sjöstrand,
lid van het Nobelprijkscomité

“We gaan uit van een prestigieuze onafhankelijkheid”

Literaire prijzen zijn erg belangrijk in de literaire wereld. Ze maken een selectie tussen de 'waardevolle' en 'te verwarlozen' auteurs. Daarnaast betekenen ze ook een onschatbare stimulans voor de verkoop van een werk of een heel oeuvre. Die enorme impact bestaat uiteraard niet voor elke onderscheiding: er zijn lokale prijzen, regionale bekroningen en Staatsprijzen. Al deze kleintjes steken natuurlijk schrill af tegen de Prijs der Prijzen, de primus inter pares: de Nobelprijs van de Zweedse Akademie. Veto had een gesprek met één van de leden van de Akademie, de Zweedse dichter Osten Sjöstrand, momenteel op rondreis door Europa.

De Nobelprijs voor Literatuur wordt jaarlijks toegekend door de Zweedse Akademie. Deze prestigieuze instelling werd in 1786 opgericht door koning Gustav III. Zoals de hele Europese intelligentsia op het einde van de achttiende eeuw, was hij diep onder de indruk van de Franse cultuur, die toen de toon aangaf op het oude continent. Tegelijkertijd was Gustav ook een patriot. Deze twee factoren resulteerden in een eigen model voor de Zweedse Akademie, dat tot op de dag van vandaag verderleeft.

Osten Sjöstrand: «Onze akademie is gebaseerd op het Franse voorbeeld, maar ze verschilt wat het aantal leden betreft. De Franse 'Académie' telt veertig leden, de Zweedse slechts achttien. Bij de oprichting van de Akademie bestond zij vooral uit aristokraten zoals staatslieden, bisschoppen en dichters. Tegenwoordig zijn de helft van de leden schrijvers en de overigen maken deel uit van het culturele leven van Zweden. Die laatste worden echter verondersteld eveneens experts te zijn op het vlak van de literatuur.»

«Alle leden worden voor het leven verkozen. Dat heeft natuurlijk het nadeel dat je op bepaalde momenten een zeer hoge gemiddelde leeftijd hebt, zoals nu. Het heeft echter ook een groot voordeel: literatuur wordt een levenslang engagement. Boeken en recensies lezen moet een passie zijn, inherent aan je leven, zoals eten en slapen.»

De Akademie is een gesloten wereld, waaruit de informatie slechts met mondjesmaat vrijgegeven wordt. Als er dan al iets geschreven of gezegd wordt over de interne werking, dan komt dat meestal van één van de leden zelf tijdens hun 'toernee' tijdens de rustige maanden na de toekenning van de prijs. Tijdens die rondreizen functioneren de leden als ambassadeurs, die de Nobelprijs dichters naar de massa moeten brengen. Veel belang wordt besteed aan het imago van de instelling. In lezingen zoals die van Sjöstrand in Leuven ligt de klemtoon vooral op het feit dat de keuzes van het Nobelprijkscomité politiek onafhankelijk zijn en louter gebaseerd op literaire kwaliteiten. Zo wordt het grote aanzien ervan bij het publiek al decennia lang gegarandeerd. De officiële visie over deze rondreizen van de 'ambassadeurs' klinkt natuurlijk even anders.

Sjöstrand: «Wereldvreemd zijn we niet. Men moet zorgen voor een bijverdienste, want van de pakweg tien dollar die wij voor de wettelijke zitting ontvangen, kunnen we onmogelijk leven. Ikzelf reis veel: dat verruimt je blik, doet je de culturen ontmoeten waarvan je de schrijvers kent, en het haalt je uit het isolement van de Akademie en de desolaatheid van Zweden.»

«We hoeven trouwens niet naar de culturen zelf te reizen om er mee in contact te komen. Dat gebeurt ook via de tientallen kilo's geschriften die onze bibliotheek binnenstromen. Onze bibliotheek is geabonneerd op iets meer dan honderd tijdschriften in eenendertig Euro-

interessant vindt om te volgen. Meestal duurt het wel een aantal jaren voor een kandidaat ook een 'serieuze' kandidaat wordt. De basislijst wordt telkens op 1 februari afgesloten. Van dan af gaat een beperkt comité van vijf leden aan het werk om de massa geselecteerden te reduceren tot zes of zeven effectieve kandidaten. Hun voorstel, dat voor de zomervakantie moet klaar zijn, is niet echt bindend, maar wordt in de praktijk meestal gerespecteerd.

Tijdens de zomer zorgen de achttien er dan voor dat ze met het werk van de zeven kandidaten vertrouwd raken. Van eind mei tot half september trekken ze zich terug met stapels boeken. Eind september begint dan de uiteindelijke besluitvorming. Na drie of vier vergaderingen gaat men over tot een geheime stemming bij gewone meerderheid. Eind oktober of begin november is de laureaat dus bekend en hij wordt onmiddellijk per telegram op de hoogte gebracht.

Sjöstrand: «De Akademie bestaat ongetwijfeld uit experts, maar dat neemt niet weg dat ze fouten maken. Ons belangrijkste wapen is de discussie. Op elk punt en in elke fase van de besluitvorming wordt er van mening gewisseld. Dat is een van de redenen waarom iemand als August Strindberg nooit lid werd van de

Soyinka. Die kwamen er nadat er in de literaire wereld onvrede begon te groeien over het feit dat er nog nooit een Afrikaan de prijs had gekregen. Vlak voor de toekenning van de prijs aan Mahfouz werd op de Boekenbeurs in Frankfurt intensief promotie gevoerd voor de Afrikaanse literatuur. De Zweedse Akademie kon niet ongestraft achterblijven.

Sjöstrand: «Ik kan er hoegenaamd niet mee akkoord gaan dat wij ons bij onze keuzes laten leiden door politieke factoren. Neem bijvoorbeeld 1980, toen de Poolse dichter en essayist Czeslaw Milosz bekend werd. Er was al een half jaar voor de opstand in Gdansk beslist om hem de prijs toe te kennen. Bovendien wordt iemand niet zomaar meteen bekroond: zoals alle andere kandidaten heeft Milosz meer dan een jaar op de lijst van de genomineerden gestaan. Ik heb Milosz voor het eerst gelezen in 1952, het jaar dat ik hem leerde kennen op 'Le congrès pour la Libération de la Culture' in Parijs.»

«Het enige criterium dat wij hanteren is de kwaliteit. Faam speelt geen enkele rol. De Nobelprijs dient niet om iemands naam te bevestigen, maar eerder om het verdienstelijke werk van een niet al te bekend auteur onder de aandacht te brengen. Soms willen we ook een

“Boeken en recensies lezen moet een passie zijn en blijven, zoals eten en drinken”

(Foto Hielke Grootendorst)

pese talen. Toen Alfred Nobel zijn testamentaire beschikking uitdokterde, leek hem dat voldoende voor een evenwichtige beoordeling van de wereldliteratuur. Mocht er uit andere taalgebieden ooit nog iets bijzonders komen aan letterkundig werk, dan merken wij dat wel.»

«We hebben een aantal experts ter beschikking die voor ons vertalingen maken. Zij geven ons ook tips over wat aan onze aandacht dreigt te ontsnappen. Het verwijt dat de kleine taalgebieden uit de boot vallen is onterecht: als we de taal van een interessant werk niet beheersen, vragen we gewoon een vertaling aan. De geschiedenis van de Nobelprijs bewijst trouwens dat ook auteurs uit kleinere taalgebieden de prijs kunnen krijgen. Denk maar aan Wole Soyinka.»

Een belangrijke rol is dus weggelegd voor de bibliotekaris en zijn staf. Zij bepalen in belangrijke mate wat er in de bibliotheek terecht komt en wat niet. Daarnaast beoordelen ze ook recensies uit alle landen en beslissen op grond daarvan wat de Akademie nog ontbreekt om tot een eerlijk overzicht te komen. De staf verzamelt bovendien de belangrijkste berichten en legt omvangrijke dossiers aan van de auteurs die door de eerste selectie heenkwamen. Jaarlijks wordt de bibliotheek op deze wijze met enkele duizenden boeken uitgebreid.

De meeste informatie over potentiële kandidaten wordt elders betrokken. Elk naar worden er honderden brieven verstuurd naar allerlei letterkundige organisaties en deskundigen over de hele wereld. In die brieven worden de aangeschreven uitgenodigd om kandidaten te worden te dragen. De organisaties kunnen belangenverenigingen van auteurs zijn, of andere Akademies. In Nederland worden zo de Vereniging van Letterkundigen, de Koninklijke Nederlandse Uitgeversbond, de PEN-klub Nederland en de Stichting voor de Vertaling van Nederlands Letterkundig Werk gekontakteerd. In Vlaanderen zijn dat de Koninklijke Akademie voor Taal- en Letterkunde en de PEN-klub. Gezaghebbend zijn ook eerder bekende schrijvers, bepaalde hoogleraren literatuur of taalkunde en niet in het minst de leden van de Akademie zelf.

Vanuit al deze informatie wordt een lijst samengesteld van auteurs die de Akademie

Akademie: dat zou meer eindeloze monologen dan zinnige debatten hebben opgeleverd. Hoe we ons echter ook inspannen om een zo democratisch mogelijke beslissing te nemen, toch zal er natuurlijk altijd kritiek blijven komen op de keuzes die we maken.»

«Wij gaan nu eenmaal uit van een soort pretentieuze onafhankelijkheid: de uiteindelijke beslissing ligt bij ons en bij niemand anders. Iedere kritikus en elke lezer heeft wel een favoriete auteur die hij graag met de prijs gehonoreerd zou willen zien. Ook ikzelf heb mijn voorkeuren en daarom betreur ik het bijvoorbeeld dat sommige belangrijke auteurs in het verleden over het hoofd werden gezien. Ik denk aan Paul Valéry, James Joyce, Joseph Conrad, Reiner Maria Rilke en in mindere mate ook aan André Breton. Anderzijds denk ik niet dat veel Nobelprijswinnaars de prijs niet verdienen. Dat is bijvoorbeeld wel het geval met Pearl Buck in 1936. Na de prijs heeft hij niks belangrijks meer geschreven. Sommige dingen kunnen we ook niet voorzien: hoe konden we weten dat Knut Hamsun, die in 1920 de prijs kreeg, tijdens de oorlog met de Nazi's zou sympathiseren?» Die politieke implicaties van de Nobelprijs zijn telkens weer aanleiding tot speculatie. Zo wordt de keuze van dit jaar, Octavio Paz, door Zuid-Amerika experts zoals dichter-essayist Stefaan Van Den Bremt, afgeschilderd als een slingerbeweging van politiek links naar rechts. De laatste Zuidamerikaan die bekroond werd, Garcia Márquez, wordt door Paz betiteld als een persoonlijke vriend van Fidel Castro. Paz zelf trekt regelmatig hard van leer tegen Cuba en de sandinisten. Volgens Van Den Bremt speelt de Akademie met de bekroning van Paz in op het heersende anti-kommunistische klimaat.

Een ander voorbeeld van mogelijke politieke invloeden in de besluitvorming was de keuze van Boris Pasternak. Hiermee zou de Akademie een rugsteunende gegeven hebben aan de liberalisering in de Sovjetunie ten tijde van Kroejstov. De roman waarvoor Pasternak werd bekroond, 'Dokter Zjivago', gaat immers niet door voor een van zijn beste werken. Sommigen beschouwen 'Dokter Zjivago' ronduit als een tweederangsroman. Een ander voorbeeld zijn de bekroningen van Naguib Mahfouz en Wole

volledige stroming onder de aandacht brengen, en eventueel ook de culturele situatie, en dat is het geval voor Paz. Het is ook wel zo dat vanuit de Zweedse Akademie een beetje aan publiciteit gedaan wordt voor een bepaald genre, namelijk de poëzie. Dat komt voornamelijk omdat de meeste schrijvers die in de Akademie zetelen, dichters zijn, zoals ikzelf. Daarnaast vind ik de poëzie ook eigenlijk het belangrijkste literaire genre: ze ligt aan de oorsprong van de hele literaire activiteit.»

Bij het bezoek van Sjöstrand aan Leuven werd er natuurlijk druk gepolst hoe het zit met de Nederlandse kandidaten voor de Nobelprijs. Vlaanderen en Nederland zagen tot nu toe de prijs altijd aan hun neus voorbijgaan. In het geval van Louis Paul Boon was de Nobelprijs dichters dan ooit. Twee dagen na zijn dood zou Boon een gesprek hebben met de Zweedse ambassadeur over een mogelijke toekenning van de prijs. De opwinding die daardoor bij Boon ontstond, heeft – aldus zijn vrouw in haar biografie – mede aan de basis gelegen van zijn dood.

Momenteel zijn er meerdere kandidaten vanuit het nederlandsstalig gebied. De officiële kandidaat van de Koninklijke Akademie is Hubert Lampo, overigens zelf voorzitter van die instelling. Daarnaast is er natuurlijk Hugo Claus, officieel kandidaat van de PEN-klub, en zijn er de Nederlanders Harry Mülisch en Gerrit Kouwenaar. Sjöstrand blijkt te allemaal effectief te kennen.

Sjöstrand: «Ik heb veel van Claus gelezen. Vooral zijn poëzie weet me te bekoren, maar ook zijn grote roman 'The Sorrow of Belgium'. Ik heb me laten vertellen dat die goed de Vlaamse leefwereld weergeeft, maar ik vind hem ook zeer universeel. Ik schat Claus wel minder hoog in dan Louis Paul Boon, wiens oeuvre ik zelf in de Akademie introduceerde. Maar wat de kansen van Claus betreft, daarover kan ik niets zeggen. We volgen zijn werk wel op de voet. Van Hubert Lampo heb ik wel wat gelezen. Al kan ik het me niet meer zo goed herinneren, eerlijk gezegd.»

Pieter De Gryse
Paul Demets